

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

HANDELINGEN 21-22-23-24-25

VERGADERINGEN VAN JANUARI 1994

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

BELEIDSBRIEF LETTEREN

BELEIDSBRIEF MIGRANTENBELEID

BENOEMING VAN DE VOORZITTER

BENOEMING VAN DE VIERDE ONDERVOORZITTER

DECREET AANDUIDING VAN BESCHERMDE DUINGEBIEDEN

GROENE HOOFDSTRUCTUUR

INTERPELLATIES

NUMERUS CLAUSUS IN GENEESKUNDE

OVERSTROMINGSRAMP

PRIVATISERING VAN DE NIM

PUNT AAN DE LIJN

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER

TRANSFERS IN DE SOCIALE ZEKERHEID

Inhoud

Nr. 21 **Donderdag 13 januari 1994**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 931

Ontwerpen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 931

Voorstel van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 931

Voorstel van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 931

Verslagen
Indiening, blz. 931

Verzoekschrift
Indiening en verwijzing, blz. 932

Besluiten van de Vlaamse regering
Indiening en verwijzing, blz. 932

Ministerieel besluit
Indiening en verwijzing, blz. 932

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 932

Kennisgevingen van het Arbitragehof
Indiening, blz. 933

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)
Indiening, blz. 933

Benoeming van de voorzitter, blz. 933
Sprekers : de heren L. Hancké, F. Dewinter, J. Geysels, A. Denys, J. De Seranno

Toespraak van de voorzitter, blz. 936

Benoeming van de vierde ondervoorzitter, blz. 937
Sprekers : de heren L. Hancké en F. Dewinter

Voorstel van decreet van de heren J. Vande Lanotte, R. Landuyt en M. Capoen houdende bekrachtiging van het besluit van 15 september 1993 van de Vlaamse regering betreffende de aanduiding van beschermd duingebieden en voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden
- 403 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking, blz. 937
Sprekers : de heer R. Landuyt, verslaggever, de heren D. Ramoudt, J. Vande Lanotte, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heer A. Denys, mevrouw V. Dua, de heer M. Capoen, minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 949

Regeling van de werkzaamheden, blz. 949

Nr. 22 **Donderdag 13 januari 1994**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 951

Regeling van de werkzaamheden, blz. 951

Actuele vragen (Regl. art. 77)
Actuele vraag van de heer J. Van Hautem tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over een richtlijn van de VDAB en de onduidelijkheid omtrent de positie van Nederlandstalige Brusselse DAC'ers, blz. 953

Actuele vraag van de heer J. Taylor tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de mogelijke discriminatie bij de aanwerving van personeel bij de plaatselijke besturen ten gevolge van het besluit van 27 oktober 1993 van de Vlaamse regering houdende uitvoering van het koninklijk besluit van 28 oktober 1986, blz. 954

Actuele vraag van de heer A. Denys tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de recente beslissing van de Vlaamse regering om een wiewerplieg te sponsoren

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de oprichting van een wiewerplieg door de Vlaamse regering, blz. 955

Actuele vraag van mevrouw T. Merckx-Van Goey tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen en tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, naar aanleiding van persberichten over een nota van de minister van Ambtenarenzaken waarin gesteld wordt dat de loonsverhogingen, in tegenstelling met alle toezeggingen inzake loonafspraken, een jaar worden uitgesteld, blz. 957

Actuele vraag van de heer J. Ulburghs tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de resterende KS-enveloppe die volgens recente persberichten nog slechts 11,5 miljard frank zou bedragen, blz. 958

Actuele vraag van de heer J. Timmermans tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de weigering van Aquafin om geleide bezoeken te brengen aan waterzuiveringsstations, blz. 959

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer L. Van den Bossche,

Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de interne werking van het Vast Wervingssecretariaat, blz. 959

Actuele vraag van de heer F. Dewinter tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de recente persberichten volgens welke de Arabische zender Middle-East Broadcasting via de TV-kabel in de Antwerpse regio zou uitzenden, blz. 960

Actuele vraag van de heer E. Van Rompuy tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de advertenties in het begin van januari voor het BRT-programma "Schermen", blz. 961

Actuele vraag van de heer S. Platteau tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de recente bestelling van software door De Lijn, blz. 962

Actuele interpellatie (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van mevrouw V. Dua tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de controverse rond de Groene Hoofdstructuur, blz. 962

Sprekers : mevrouw V. Dua, de heren F. Wymeersch, A. Denys, E. Van Rompuy, J. De Meyer, J. Taylor, M. Capoen, G. Bossuyt, minister N. De Batselier en minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 972

Voorstel van decreet van de heren J. Vande Lanotte, R. Landuyt en M. Capoen houdende bekrachtiging van het besluit van 15 september 1993 van de Vlaamse regering betreffende de aanduiding van beschermd duingebieden en voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden
- 403 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 5
Hoofdelijke stemming, blz. 972

Sprekers : de heer D. Ramoudt, mevrouw V. Dua, de heer X. Buisseret, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heer J. Vande Lanotte

Actuele interpellaties (Regl. art. 79) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer G. Vermassen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de overstromingsramp in de Maasvallei

Actuele interpellatie van de heer M. Didten tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de recente over-

stromingen in het Maasland en de uitvoering van het Maasdijkenplan

Actuele interpellatie van mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, en de heer N. De Batselier, minister-vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de overstromingen in de IJzerstreek

Actuele interpellatie van de heer M. Maertens tot de heer N. De Batselier, minister-vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de overstromingen in de vallei van de IJzer, blz. 974

Sprekers : de heren G. Vermassen, M. Didden, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heren M. Maertens, R. Van Hooland, J. Demeulenaere, J. Ulburghs, H. Olaerts, J. De Seranno, M. Capoen, V. Vautmans, minister T. Kelchtermans, minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 994

Interpellatie (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer V. Vautmans tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over mogelijke onregelmatigheden bij het project Punt aan de Lijn, blz. 994

Sprekers : de heren V. Vautmans, H. Van Dienderen, minister J. Sauwens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1001

Nr. 23 **Woensdag 26 januari 1994**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1003

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1003

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1003

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 1003
Intrekking, blz. 1003

Voorstel tot wijziging van het reglement

Indiening en verwijzing, blz. 1003

Verzoekschrift

Indiening en verwijzing, blz. 1004

Besluiten van de Vlaamse regering

Indiening en verwijzing, blz. 1004

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1004

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1004

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 1004

Samenstelling van commissies

Wijziging onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 1005

Beleidsbrief Letteren, ingediend door de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden – 290 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
Debat, blz. 1005

Sprekers : de heren P. Hostekint, H. Suykerbuyk, J. Demeulenaere, P. Van Grembergen, L. Peeters, F. De Man, H. Olaerts, L. Dierickx, M. Van Peel, M. Maertens, minister H. Weckx

Motie van aanbeveling, blz. 1025

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1026

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 1027

Nr. 24 **Woensdag 26 januari 1994**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1033

Beleidsbrief Migrantenbeleid van de Vlaamse gemeenschap, een beleid van gelijke kansen, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin – 368 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
Debat, blz. 1033

Sprekers : de heren H. Brouns, E. Beysen, J. Ulburghs, J. Sleenckx, F. Van den Eynde, F. Dewinter, L. Dierickx, J. Timmermans, F. De Man, A. Denys, J. Van Hauthem, M. Didden, H. Lauwers, minister W. Demeester-De Meyer

Motie van aanbeveling, blz. 1056

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1056

Interpellatie (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het uitblijven van een numerus clausus voor de studenten geneeskunde, blz. 1056

Sprekers : de heer J. Valkeniers, mevrouw L. Maximus, de heren R. Bosman, L. Appeltans, minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1064

Nr. 25 **Donderdag 27 januari 1994**

Berichten van verhindering, blz. 1065

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van mevrouw V. Dua tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de weigering van toelagen aan de V.Z.W. Bayoke voor het project "Uitwerken Basisnetwerk Vrouwenhandel", blz. 1066

Actuele vraag van de heer B. Vandendriessche tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de onduidelijke situatie rond het "Hotel van Goethem" in Gent, blz. 1068

Actuele vraag van de heer J. Devolder tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de ingediende Vlaamse projecten inzake het Konverprogramma, blz. 1068

Actuele vraag van de heer P. Chevalier tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de benoemingen in Vlaamse overheidsinstellingen, blz. 1069

Actuele vraag van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over betaalde mededelingen van de Vlaamse regering in de dag- en weekbladers, blz. 1071

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en

Externe Betrekkingen, over de privatisering van Belgacom, blz. 1072

Actuele vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de gezondheidsindex, blz. 1073

Actuele vraag van de heer J. Timmermans tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de noodzaak van nieuwe afspraken voor de werking van het Denderbekkencomité, blz. 1074

Actuele vraag van de heer H. Suykerbuyk tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het verlies van aanvullende gemeentebelasting voor meerdere Belgische gemeenten gelegen in de Belgisch-Nederlandse grensstreek, blz. 1075

Actuele vraag van de heer J. De Mol tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het aanvragen van vergunningen op grond van normen die door de decreten van 9 juni 1993 zijn opgeheven, blz. 1076

Actuele vraag van mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de recente verklaring in verband met de oprichting van een Noodfonds, blz. 1077

Actuele vraag van de heer F. De Man tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over Marokkaanse en Turkse bemiddelaars in Brusselse ziekenhuizen, blz. 1078

Actuele vraag van de heer L. Barbé tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de gevolgen van een recente gerechtelijke uitspraak in Brugge voor het jeugdwerk, blz. 1079

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer H. Schiltz tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de beslissing van de federale regering tot privatisering van de Nationale Investeringsmaatschappij

Actuele interpellatie van de heer F. Dielens tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de privatisering van de NIM en de gevolgen voor de energiesector, blz. 1079

Sprekers : de heren H. Schiltz, F. Dielens, A. Denys, J. Taylor, J. Geysels, F. Van den Eynde, minister-president L. Van den Brande

Met redenen omklede moties, blz. 1090

Voorstel van resolutie van de heer W. Verreycken inzake de onafhankelijkheid van Vlaanderen
Stemming over de ontvankelijkheid, blz. 1090

Spreker : de heer H. Suykerbuyk, verslaggever

Vervolging ten laste van een lid

Bespreking en stemming, blz. 1092

Spreker : de heer H. Suykerbuyk, verslaggever

Met redenen omklede motie van de heer H. Van Dienderen c.s. tot besluit van de op 13 januari 1994 door de heer H. Van Dienderen in commissie gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de bedrijfslintbebouwing en meer bepaald de woonboulevard aan de Boomsesteenweg

450 (1993-1994) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1092

Sprekers : de heren H. Van Dienderen, E. De Groot, J. De Mol, E. Van Rompuy, F. Wymeersch, A. Denys, J. Devolder, J. Demeulenaere, F. Vergote, J. Caubergs, F. Cauwenberghs

Met redenen omklede motie van de heren L. Van Nieuwenhuysen en F. Wymeersch tot besluit van de op 13 januari 1994 door de heren H. Van Dienderen en J. Van Eetvelt in commissie gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, respectievelijk over de bedrijfslintbebouwing en meer bepaald de woonboulevard aan de Boomsesteenweg en over de inplanting van grote winkelcentra langs invalswegen en aan de rand van de steden

- 451 (1993-1994) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1096

Spreker : de heer S. Platteau

Met redenen omklede motie van de heren J. Van Eetvelt en M. Olivier c.s. tot

besluit van de op 13 januari 1994 door de heer J. Van Eetvelt in commissie gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de inplanting van grote winkelcentra langs invalswegen en aan de rand van de steden

- 452 (1993-1994) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1097

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels, L. Hancké, E. Beysen, F. Wymeersch, J. De Mol

Motie van aanbeveling van de heren M. Van Peel, P. Hostekint, H. Olaerts en L. Dierickx tot besluit van het op 26 januari 1994 gehouden debat over de Beleidsbrief Letteren

- 290 (1992-1993) - Nr. 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1100

Interpellaties (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de politieke besluiten en de concrete maatregelen naar aanleiding van het verslag Jadot van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering

Interpellatie van de heer J. Van Hautem tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het uitblijven van het wegwerken van de niet-objectief verklaarbare transfers van Vlaanderen naar Wallonië in de sociale zekerheid, blz. 1101

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, J. Valkeniers, J. Van Hautem, J. Gabriels, B. Vandendriessche, G. Moens, L. Dierickx, minister-president L. Van den Brande, minister J. Sauwens

Met redenen omklede moties, blz. 1118

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1118

VOORZITTER : de heer E. Balde- wijns

- De notulen van de jongste vergade-
ring worden ter tafel gelegd.

- De vergadering wordt geopend om
14.04 uur.

De voorzitter : Dames en heren, de
vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDE- RING

J. Leduc : gezondheidsredenen ;

M. Bartholomeeussen, W. Claes, J.
De Bremaeker, E. Derycke, J. De
Seranno, F. Ghesquière, L. Hancké,
A. Kempinaire, F. Sarens, W.
Seeuws, E. Vankeirsbilck : buitens-
lands ;

P. Berben, E. Flamant, C. Lisa-
beth : ambtsverplichtingen.

BELEIDSBRIEF Migrantenbeleid van de Vlaamse Gemeenschap, een beleid van gelijke kansen, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Finan- ciën en Begroting, Gezondheidsin- stellingen, Welzijn en Gezin - 368 (1992-1993) - nrs. 1 en 2

Debat

De voorzitter : Aan de orde is de
beleidsbrief Migrantenbeleid van de
Vlaamse Gemeenschap, een beleid
van gelijke kansen, ingediend door
mevrouw Demeester-De Meyer,
Vlaamse minister van Financiën en
Begroting, Gezondheidsinstellingen,
Welzijn en Gezin.

Het debat is geopend.

De heer Brouns, verslaggever heeft
het woord.

De heer H. Brouns, verslaggever
(*op de tribune*) : Mijnheer de voor-
zitter, mevrouw de minister, colle-
ga's, op 1 december 1993 behandel-
de de werkgroep Migranten de be-
leidsbrief Migrantenbeleid van de
Vlaamse Gemeenschap, een beleid
van gelijke kansen.

Deze beleidsbrief bevat vier delen.

Het eerste deel handelt over het mi-
grantenbeleid als tweesporenbeleid,
namelijk een integratiebeleid en een
cultuurbeleid.

Het integratiebeleid vertaalt zich in
een beleid van gelijke kansen. Het
wil de basisvoorwaarden scheppen
voor de volwaardige participatie en
ontplooiing van migranten in onze
samenleving.

Het tweede spoor is het cultuurbe-
leid met als uitgangspunt dat Vlaan-
deren een interculturele samenle-
ving is. Het beleid richt zich tot alle
migrantengroepen die uitdrukking

willen geven aan hun eigen cultuur
en identiteit en daartoe zelf het ini-
tiatief nemen.

Het tweede deel van de beleidsbrief
bevat een aantal opties en concrete
maatregelen per beleidsdomein, na-
melijk huisvesting, onderwijs, cul-
tuur, welzijn, werk, gezondheids-
zorg, sport, sociaal-cultureel werk,
lokaal migrantenbeleid, kind en ge-
zin, media, informatie en sensibilise-
ring.

Deel drie handelt over het gecoördi-
neerd migrantenbeleid. Het beleid
wordt gecoördineerd op het niveau
van de Vlaamse regering door een
minister die wordt bijgestaan door
de interdepartementale commissie
Migranten, door het Vlaams Cen-
trum Integratie voor Migranten en
door een netwerk van eenenveertig
lokale en regionale integratiecentra.

Het Vlaamse migrantenbeleid moet
ingebed zijn in de nationale en inter-
nationale context. Dat overleg ge-
beurt onder meer via de interminis-
teriële conferenties. Uiteraard wordt
er permanent samengewerkt met het
Centrum voor Gelijkheid van Kan-
sen en Racismebestrijding.

Deel vier geeft de samenvatting van
de beleidsplanning op korte termijn
op de verschillende beleidsdomei-
nen.

In de toekomst is de eerste uitdaging
het wegwerken van een aantal blinde
vlekken, bijvoorbeeld inzake de pro-
blematiek van de migrantenvrou-

Brouns

wen, de media, Brussel en racismebestrijding.

De tweede uitdaging is de harmonisering van de sector van de integratiecentra.

Ten slotte benadrukt de beleidsbrief dat het hele migrantenbeleid gebaseerd is op een goed en intensief informatiebeleid.

Tijdens de bespreking van de beleidsbrief bleek dat de meeste leden van de werkgroep de ideeën van de beleidsbrief steunen. Er werden echter ook een aantal fundamentele bedenkingen gemaakt.

Een lid van de werkgroep is van oordeel dat het tweesporenbeleid van integratie- en cultuurbeleid een contradictie is. Het lid heeft ook vragen over de taak van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding bij de beteugeling van weigeringen tot verhuur van woningen in de privé-woningsector. Het lid is eveneens van mening dat een voorrangbeleid voor vreemdelingen in Brussel moeilijk in overeenstemming te brengen is met het ontbreken van een voorrangbeleid voor de Vlaamse minderheid in Brussel. Hij stelt zich ook de vraag of een ethische code voor de pers met aanbevelingen voor de berichtgeving over migranten, de onafhankelijkheid van de pers niet in gevaar brengt. Het tewerkstellingbeleid, namelijk de positieve discriminatie die tot doel heeft vier percent vreemdelingen in tewerkstellingsprojecten op te nemen, zal volgens het lid racistische reacties uitlokken bij de bevolking, zeker bij de werklozen.

Een ander lid vraagt of men wel de Belgische nationaliteit moet hebben om alle mogelijkheden te genieten die onze maatschappij biedt.

Een derde lid wijst op de verschillende aanpak van het Vlaamse en het federale niveau inzake de nationaliteitsvereiste. Het lid vindt het niet

wenselijk dat de nationaliteitsvereiste geschrapt wordt.

Een lid heeft problemen met de toekenning van 25 percent van de middelen van het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen (VFIK) aan vreemdelingenprojecten. Men vraagt zich af of het VFIK wel zorgt voor een beleid van gelijke kansen. Omdat men veeleer organisaties subsidieert in plaats van mensen te helpen, krijgt men dikwijls de indruk dat de eigen kansarme mensen over het hoofd gezien worden.

De minister antwoordt bevestigend op de vraag van een lid of ook niet-overheidsinitiatieven tot oprichting van integratiecentra gesubsidieerd kunnen worden.

Een ander lid maakt opmerkingen in verband met het intensief cultuurbeleid. Hij vindt het gevaarlijk begrippen als culturele identiteit te gebruiken. Dergelijke begrippen laten niet toe een goed integratieproject op te zetten. Als mensen zich moeten verenigen om hun rechten af te dwingen, scheelt er iets aan de toekenning van die rechten.

Op het lokale vlak is er dringend nood aan rationalisatie. Er bestaan te veel kleine initiatieven die elkaar doorkruisen. Projecten en programma's moeten dringend op elkaar afgestemd worden.

Een lid van de werkgroep wenst dat er een adviescommissie voor minderheden opgericht wordt. Vier jaar geleden waren er in Vlaanderen geen overheidsinitiatieven inzake migrantenbeleid, nu krijgt men de indruk dat er een inflatie aan initiatieven is.

Een lid is van oordeel dat inzake de werk- en beroepsopleiding de nadruk te sterk ligt op integratie via het werknemerschap. Andere economische circuits zijn nochtans een belangrijke gelegenheid tot ontmoeting tussen Vlamingen en migranten.

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de beleidsbrief inzake het migrantenbeleid en het beleid van gelijke kansen heeft een lange weg afgelegd. Misschien een net iets té lange weg. Het is wat eigenaardig dat deze beleidsbrief waarvan de regering de eerste aanzet gegeven heeft in mei 1992, nu pas ter bespreking aan deze Raad voorgelegd wordt.

Tijdens de evaluatie op 1 december 1993 door de werkgroep Migranten op 1 december 1993 werd er terecht op gewezen dat bepaalde voorstellen van de beleidsbrief reeds uitgevoerd werden vooraleer de werkgroep het document besproken had.

Ik stel vast dat deze plenaire vergadering zich moet uitspreken over een beleidsnota die zijn actualiteitswaarde grotendeels verloren heeft en eerder thuishoort in het rijk der archieven ! Een mooi voorbeeld hiervan is het overleg van de minister met het Vlaams Centrum voor de Integratie van Migrant (VCIM) om dit centrum om te vormen tot een soort kloon van het federale Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding. Deze optie is niet terug te vinden in de beleidsbrief. De VLD-fractie verheugt zich geenszins over deze optie.

Het is haast hemeltergend steeds opnieuw te moeten vaststellen dat het beleid – zowel of federaal als of gewestelijk niveau – zich al te vaak beperkt tot het opzetten van allerlei structuren en organisaties die gesubsidieerd moeten worden.

De VLD verheugt zich dat de minister zeer goed beseft dat het beleid gebaseerd moet zijn op een goed en intensief informatiebeleid. Hier wringt het schoentje ! Tenzij men de naïeve televisiespotjes als verhelderende informatie beschouwt, valt er immers weinig te merken van enige informatieverspreiding naar de burger toe. Ik heb een aantal vragen inzake de opmerking van de minister over het broodnodige bewustma-

Bij de bespreking van de beleidsbrief Migrantenbeleid verdedigde VLD-Kamerlid en Secretaris-van de Raad Edward Beysen het VLD-alternatief, met name het proces van inburgering van legale migranten

kingsproces bij 54 percent van de bevolking die nog geen uitgesproken mening over de migranten heeft.

Sta mij toe in te gaan op het uitgangspunt van deze beleidsbrief. Er wordt een tweesporenbeleid voorgesteld, waarbij een spoor, met name het integratiebeleid, allesoverheersend is. Voor de VLD is het onaanvaardbaar dat zowel de federale als de Vlaamse regering het integratieconcept als vanzelfsprekend, als maatschappelijk aanvaard en als alleenzalmakende oplossing voorstellen. Een integratiebeleid zonder ingrijpende en realistische maatregelen bevordert reeds jaren de afkeer van de bevolking tegenover de vreemdelingen.

54 percent van onze medeburgers heeft nog geen uitgesproken mening over de migranten. De oorzaak hiervan is dat zij niet willen kiezen voor extreme oplossingen. De burger voelt zeer goed aan dat het integra-

tieconcept en het naïeve motto Eigen volk eerst, geen goede oplossingen zijn.

De VLD biedt een alternatief, namelijk een proces van inburgering van legale migranten. Zij zouden zich moeten aanpassen aan onze samenleving en aan onze leefregels, zonder dat dit evenwel gepaard gaat met voordelen, voorrangmaatregelen of andere vormen van positieve discriminatie.

Het tweede gedeelte van het bestaande migrantenbeleid bestaat uit een cultuurbeleid dat, zoals de minister in haar beleidsbrief opmerkt, tot nu toe te weinig systematisch werd ontwikkeld.

Een van de essentiële elementen in dit dossier is de mogelijkheid om migrantenorganisaties te erkennen en te subsidiëren. Ik verwijs hierbij naar het besluit van 27 januari 1993 van de Vlaamse regering. Later zou

de Vlaamse minister van cultuur deze subsidiëring op zich nemen. De bestaande regelgeving zou spoedig worden geëvalueerd.

Hoewel de voorliggende beleidsbrief op dit punt hopeloos achterhaald lijkt, worden wij geconfronteerd met een interessant en actueel gegeven. De VLD wil dan ook niet nalaten nu reeds een waarschuwend vinger op te steken. Er dreigt immers een gevaarlijke situatie te worden gecreëerd. In deze materie mogen geen lichtzinnige beslissingen worden genomen.

Het voorstel van decreet van de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling dat pas aan de regering werd overhandigd, zou naar verluidt het besluit van de minister vervangen.

Het vrijmaken van middelen om mensen een stem te geven, is inderdaad investeren in de kwaliteit van de democratie. De vraag rijst echter of dergelijke gesubsidieerde migrantenorganisaties zich niet van het maatschappelijke leven zullen isoleren en het zo broodnodige inburgeringsproces zullen afremmen of zelfs tegenwerken. Het feit dat zelfs de Hoge Raad dit beaamt, wijst erop dat deze bedreiging reëel is. Een grondig debat ter zake is noodzakelijk.

Vervolgens kom ik even terug op het hoofdstuk onderwijs. In de beleidsnota worden eerst vier doelstellingen opgesomd en daarna vier pijlers van het Vlaamse onderwijsbeleid. Merkwaardig genoeg wordt volgens dit stramien niet voortgewerkt. Na de uiteenzetting volgen enkele losse beschouwingen over allerlei aspecten van deze problematiek. Er is dus geen sprake van een gestructureerd beleid. Het departement Onderwijs voorziet via de Cel voor Migrantenen Kansarmenbeleid in de opvolging, de uitvoering en de evaluatie van het onderwijsvoorrangsbeleid.

Pas in 1995, dus na drie schooljaren, zal het beleid door de commissie Onderwijs Migranten van de Vlaam-

Beysen

se Onderwijsraad en door de externe onderzoeksgroep van het Hoger Instituut voor de Arbeid worden beoordeeld. Dit betekent dus dat een grondige evaluatie van dit onderwijsvoorrrangsbeleid er niet komt voor 1995. Kan deze evaluatie niet in 1994 vanuit de schooldirecties plaatsvinden? Het zou immers interessant zijn te vernemen hoe zij de genomen maatregelen ervaren en of er bijstellingen nodig zijn.

In deze beleidsbrief blijft men het antwoord schuldig op een aantal fundamentele vragen in verband met het onderwijs. Dit geldt vooral voor een van de gevoeligste punten, namelijk de problematiek van de concentratiescholen. Hoewel het non-discriminatiepact van juli 1993 volgens de VLD een lovenswaardig initiatief is, blijft dit een uiterst delicaat punt wanneer het moet worden toegepast in het vrij onderwijs. Misschien is dit de reden waarom de beleidsnota op dit punt zo beknopt is.

Sta mij toe nogmaals de nadruk te leggen op een voor de VLD essentieel punt in het migrantendebat. In de werkgroep werd door een lid geopperd dat het advies van het voormalige Koninklijk Commissariaat moet worden gevolgd en dat de nationaliteitsvereiste versoepeld of in bepaalde gevallen zelfs geschrapt moet worden.

Het is niet realistisch de nationaliteitsvereiste zonder meer te schrappen. Wie voor de overheid wil werken, zou toch ten minste de Belgische nationaliteit moeten hebben. Het verkrijgen van de Belgische nationaliteit mag ook niet worden versoepeld, bij de Europese partners is er immers een tegengestelde evolutie. Ik verwijs hierbij naar het voorbeeld van Frankrijk. Kinderen geboren uit buitenlandse ouders, moeten tussen hun zestiende en eenentwintigste levensjaar uitdrukking geven van een manifeste wil om de Franse nationaliteit aan te nemen. De kan-

didaten moeten bovendien bewijzen dat zij reeds vijf jaar in Frankrijk wonen. Met deze wetswijziging zal men greep krijgen op de immigratie.

In België moet er op dit vlak een leemte worden opgevuld. Wij moeten nagaan of het Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen, zich werkelijk inzet voor het zo gepropageerde beleid van gelijke kansen. Volgens de minister moet 25 procent van de middelen van het Fonds naar migrantenprojecten gaan.

Volgens het derde deel van Stavaria van de algemene planningsdienst, zouden er in Vlaanderen ongeveer 273.000 vreemdelingen verblijven, met andere woorden nog geen vijf procent van de bevolking. 45 procent van deze vreemdelingen ontvangen steun van het VFIK-fonds. Dit is een onthutsende vaststelling.

De burger uit terecht de kritiek dat de Belgische kansarmen te vaak over het hoofd worden gezien. Dit is een gevolg van het feit dat men veeleer organisaties subsidieert in plaats van de mensen te helpen. De middelen van het Fonds worden in grote mate aangewend voor de aanwerving van personeel. Dit kan toch niet de werkelijke bedoeling zijn.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat de minister in de werkgroep geen antwoord kon geven op de prangende vraag of men met de VFIK-middelen werkelijk kansen creëert.

Overigens ben ik er ten zeerste van overtuigd dat dit hele debat in totaal verkeerde termen gevoerd wordt. Daarbij richt ik mijn pijlen niet zozeer op het begrip "gelijke kansen", maar wel op zaken als een zogenaamd voorrrangsbeleid en positieve discriminatie. Het stoot ontegensprekelijk een groot deel van de bevolking af.

Mijnheer de voorzitter, de VLD-fractie heeft ook zware bedenkingen bij de wens van de minister om bijkomend wetenschappelijk onder-

zoek te laten uitvoeren. Er werd ons inziens genoeg onderzocht ten tijde van het Koninklijk Commissariaat. We zijn ondertussen onder de rapporten bedolven. Vele theoretische conclusies hebben evenwel nooit tot éénzelfde aantal resultaten op het terrein geleid. Op het lokale vlak is er dringend nood aan rationalisatie. Tal van kleine, versnipperde initiatieven, programma's en projecten doorkruisen elkaar. De opdracht van de overheid mag zich niet beperken tot het uitdelen van subsidies. Zij dient dringend werk te maken van enige ordening en vooral van coördinatie. De VLD kijkt dan ook uit naar de door de minister aangekondigde voorstellen tot het verlenen van meer verantwoordelijkheid aan de lokale overheden.

Samenvattend kan men stellen dat deze beleidsbrief enerzijds wel aantoonst dat er een hele reeks grote en kleine maatregelen werden genomen, doch dat deze anderzijds te fragmentair, te versnipperd en weinig of niet gestructureerd worden uitgevoerd. Het formuleren van een beleidsplanning op korte termijn is dan ook typisch. Gezien de lange waslijst van nog te nemen maatregelen is de uitdrukking op korte termijn overdreven optimistisch te noemen. Het is dan ook niet moeilijk te besluiten dat deze beleidsbrief geen echte beleidsbrief is. Het is meer een achteruitkijkspiegel dan het uitstippen van een toekomstvisie. Kortom: deze beleidsbrief is grotendeels reeds door de feiten achterhaald. De minister geeft in haar nota zelf min of meer toe dat een gestructureerde, globale visie ontbreekt. Er is een schrijnend gebrek aan coördinatie en rationalisatie op het terrein. Bovendien wordt met de ter beschikking gestelde middelen weinig creatief omgesprongen. Men beperkt zich veelal tot het verdelen van de subsidies waarbij het geld nooit terecht komt waar het eigenlijk in werkelijkheid dient te zijn. Zo is het vandaag echter niet alleen met het migrantenbeleid, maar met vrijwel alle beleidsdomeinen gesteld. Is het dan nog

Beysen

verwonderlijk dat steeds meer medeburgers hun vertrouwen ontzeggen aan dit soort beleid ? (*Applaus*)

De voorzitter : Het woord is aan de heer Ulburghs.

De heer J. Ulburghs : Is het zo dat het geld, de steun, de subsidies nooit terecht komen bij diegenen die er behoefte aan hebben ?

De heer E. Beysen : Mijn ervaring op het terrein is dat vele van die middelen naar organisaties gaan in plaats van naar de mensen die het geld echt nodig hebben. De organisaties zorgen eerst voor het financieren van hun structuur, voor het aanwerven van personeel en uiteindelijk blijft er dan slechts een habbekrats over voor de mensen die de middelen echt kunnen gebruiken. Daar moeten we iets aan doen.

De heer J. Ulburghs : Daar zal ik straks op antwoorden.

De voorzitter : Het woord is aan minister Demeester.

Minister W. Demeester-De Meyer : Ik ben het echt niet eens met u. Ik ben zelfs gechoqueerd door sommige van uw uitspraken. Ik ben het volledig oneens met u, behalve misschien met uw stelling dat de middelen nog efficiënter kunnen worden aangewend. Ik nodig u uit om daar samen met ons aan te werken. Wanneer we plannen hebben om een Vlaams centrum voor integratie van minderheden op te richten en wanneer we ingevolge efficiëntie een drietal organisaties bij mekaar krijgen, dan ontvang ik van de voorzitter van uw partij een brief waarin ik geboden word me af te vragen of dit wel goed is, daar organisaties misschien wel niet zo gemakkelijk samenwerken en wat efficiënter moeten functioneren. Gelukkig voegt uw voorzitter er één zin aan toe : Leg me eens uit hoe u de middelen dan gaat rationaliseren. Ik zal hem daar graag een antwoord op geven. Maar wees vanuit de VLD dan ook eens

een keer consequent. Wanneer we zoeken naar elementen om dit te doen, ondersteun dit dan en werk dan mee, in plaats van gewoon flauwe kritiek te leveren zoals u zonet hebt gedaan.

De heer E. Beysen : Mocht die kritiek flauw zijn geweest dan zou ik niet gechoqueerd hebben. Het is het een of het ander.

Minister W. Demeester-De Meyer : U choqueert met uitspraken over het migrantenbeleid.

De heer E. Beysen : Mevrouw, ik sta niet op de tribune om u te choqueren. Mocht ik dat willen, dan heb ik daar wel andere mogelijkheden toe. Ik wil alleen aantonen dat u ondanks al de jaren dat u dat beleid voert nog altijd geen afdoend resultaat op het terrein heeft. Onze kritiek waarmee u akkoord bent, namelijk het beter aanwenden van de middelen, is essentieel. Onze grote kritiek op het beleid in het algemeen is dat men veel te veel aandacht besteedt aan het subsidiëren van organisaties en dat té veel van die middelen verloren gaan zonder dat ze terecht komen bij diegenen die het echt nodig hebben en die wel zouden kunnen worden geholpen mochten zij rechtstreeks een beroep kunnen doen op de vele middelen die door de overheid en door de belastingbetaler ter beschikking worden gesteld om hun noden te lenigen. Dat is het essentiële verschil tussen uw denkwijze en de onze. Een samenwerking moet er altijd van uit gaan dat men oor heeft voor elkaar. Zolang wij naast elkaar blijven spreken, kan er over samenwerking geen sprake zijn. Daarbij mag u er niet van uit gaan dat u altijd het gelijk aan uw kant heeft. Zolang die teneur niet verandert, zullen wij een dovemansgesprek voeren. Het is in elk geval noodzakelijk dat wij de bakens verzetten. Zolang u blijft zeggen dat wat wij voorstellen op niets trekt, zolang zullen wij elkaar niet begrijpen. (*Applaus*)

Minister W. Demeester-De Meyer :

Ik nodig u permanent uit tot een gesprek. U gaat het gesprek niet aan.

De voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer J. Sleenckx (op de tribune) :

Mijnheer de voorzitter, ik meen dat mijn teneur anders zal klinken dan die van de heer Beysen.

Mijnheer Beysen, als voorzitter van de werkgroep Migranten van de Vlaamse Raad wens ik te onderstrepen dat er met de beleidsbrief Migranten zeer gedegen werk is geleverd. Vooral het feit dat de beleidsbrief tot stand kwam op basis van een inbreng van de diverse ministers stemt tot vreugde want dat is niet zo vanzelfsprekend.

De beleidsbrief gaat immers terecht uit van de stelling dat migranten hier zijn en hier zullen blijven. Vlaanderen is een multiculturele samenleving, is dat altijd geweest en zal dat altijd blijven. Dat is een gegeven van waaruit de beleidsbrief is geschreven. Het komt er vooral op aan deze multiculturele samenleving als een verrijking te ervaren. In een multiculturele samenleving hebben migranten recht op integratie en recht op een eigen cultuurbeleving en identiteit.

Integratiebeleid en cultuurbeleid zijn de twee pijlers van het migrantenbeleid van de Vlaamse regering. Migrantenbeleid is derhalve een tweesporenbeleid. Het integratiebeleid is de kern van het migrantenbeleid. Het doel ervan is de integratie van migranten te bevorderen in alle sectoren van het maatschappelijk leven via het voeren van een beleid van gelijke kansen. Het integratiebeleid waar Vlaanderen voor kiest, is een beleid van specifieke categoriale maatregelen in alle belangrijke sectoren van het overheidsbeleid. Integratiebeleid is daardoor een onderdeel van het beleid in diverse sectoren en geen op zichzelf staand beleidsonderdeel. Anders uitgedrukt, Vlaanderen kiest voor een inclusief

Sleecx

integratiebeleid. Integratiebeleid is daardoor ook de verantwoordelijkheid van alle beleidsverantwoordelijken van de Vlaamse regering. Deze beleidsoptie heeft repercussies voor de organisatie en de uitwerking van het beleid naar migranten toe.

De tweede pijler in het migrantenbeleid van de Vlaamse regering is het cultuurbeleid. Er wordt uitgegaan van het gegeven dat Vlaanderen een multiculturele samenleving is en dat migranten ook recht hebben op de beleving van hun eigen cultuur en identiteit. Cultuurbeleid wil migranten stimuleren hun eigen stem te laten horen en zelf verantwoordelijkheid op te nemen zodat zij zich ten volle in de samenleving kunnen inschakelen. Cultuurbeleid zal ook aandacht dienen te besteden aan het harmonieus samenleven van autochtonen en allochtonen en aan de bestrijding van racisme en xenofobie.

Hoewel de beleidsbrief Migranten zeer uitgebreid ingaat op tal van acties en maatregelen die binnen diverse beleidssectoren werden opgezet, wil ik mij verder toespitsen op de tien prioritaire actiepunten.

Ten eerste, de uitbreiding, de diversificatie en coördinatie van het aanbod aan Nederlandse taallessen. Het kennen van de Nederlandse taal is, terecht, een basisvoorwaarde voor integratie. Dat de overheid die de kennis van de Nederlandse taal veronderstelt, een voldoende aanbod aan taallessen ter beschikking stelt, is derhalve een logisch gevolg. Toch wens ik te wijzen op de belangrijke inspanningen die de minister van Onderwijs op dit vlak in het verleden reeds heeft gedaan. De voor de uitbreiding van het aanbod noodzakelijke middelen zullen, indien de overheid de taallessen prioriteit wil geven, een gezamenlijke inspanning vragen van de Vlaamse regering.

Ten tweede, discriminatie bij de toegang tot en binnen de scholen dient te worden vermeden. De afsluiting

van de gemeenschappelijke verklaring inzake de non-discriminatie in het onderwijs tussen de inrichtende machten en de minister van Onderwijs is een zeer belangrijke realisatie. Voor sommigen gaat deze verklaring wellicht niet ver genoeg. Voor anderen wellicht iets te ver of zelfs veel te ver. Wij socialisten steunen het huidige proces en zijn van oordeel dat de inrichtende machten alle kansen moeten krijgen om op vrijwillige basis de toegang en de slaagkansen van migranten in het onderwijs te bevorderen, wat niet betel dat wij opletten zullen toezien op de vooruitgang die wordt gemaakt.

Ten derde is er het opzetten van acties om het streefquorum van 4 procent migranten in de tewerkstellingsprogramma's te bereiken. Ik weet dat dit voor sommige partijen een van de gevoelige punten is. Tewerkstelling blijft een van de belangrijkste hefboomen naar maatschappelijke integratie. Als overheid moeten wij hier het voorbeeld geven. Het nastreven van dit quorum is daarbij een eerste zeer belangrijke stap. Die uitbreiding moet uitmonden in een onvoorwaardelijke toegang tot het openbaar ambt.

Dat is duidelijk een ander standpunt dan dat van de VID.

Een vierde actiepunt is een reglementering voor sociale verhuurkantoren en huurdersverenigingen en het tegengaan van discriminatie op de verhuurmarkt, in overleg met de federale regering. Op initiatief van minister De Batselier werd inmiddels een reglementering en subsidiëring voor sociale verhuurkantoren goedgekeurd door de Vlaamse regering. Een soortgelijke reglementering voor de huurdersunies is in voorbereiding. Ter bestrijding van het racisme op de privé-woningmarkt – dat bestaat wel degelijk want veel mensen worden afgewezen omdat ze migrant zijn – is wetgevend werk nodig en moet het centrum voor gelijke kansen en bestrij-

ding van racisme een daadwerkelijke ondersteuning kunnen geven. Inzake de discriminatie op de sociale huurmarkt werden de commissarissen bij de woningmaatschappijen geactiveerd. Zij moeten toezien op de objectieve toewijzing van de woningen. Er zijn bijkomende garanties nodig om voor de migranten het recht op wonen te waarborgen.

Ten vijfde moet een reglementering en een statuut voor interculturele bemiddelaars worden uitgewerkt. Het project interculturele bemiddelaars wordt alom geprezen omdat het erin slaagt migrantenvrouwen een degelijke opleiding te geven en de communicatie tussen migranten en autochtonen in tal van domeinen van het maatschappelijke leven daadwerkelijk te verbeteren. Wij zijn het aan deze vrouwen verplicht hen, na de jarenlange inspanning die zij hebben gedaan, werkgelegenheidsperspectieven te bieden.

Ten zesde denk ik aan de stimulering van initiatieven inzake gezondheidsvoorlichting en gezondheids promotie. Ook inzake de gezondheidstoestand hebben heel wat migranten zoals de Belgen die in dezelfde omstandigheden moeten leven, een achterstandspositie. Het probleem inzake preventie is niet alleen een probleem van migranten, hoewel er zich bij hen toch nog heel wat achterstands- en communicatieproblemen voordoen. Het is veel ruimer en heeft alles te maken met de stiefmoederlijke behandeling van preventie en voorlichting in de gezondheidszorg. Elk initiatief dat hieraan tracht te verhelpen, is meer dan welkom.

Ten zevende, het multiculturele karakter in de sport en jeugdwerkinitiatieven dient te worden bevorderd. Migrantjongeren worden nog te vaak geassocieerd met problemen. Voor een deel onder hen is dit terecht, maar het mag toch wel eens gezegd worden dat dit voor de meerderheid helemaal niet zo is. Bij dit alles wordt vaak vergeten dat jonge-

Sleecx

ren die nergens aan sport kunnen doen of die niet welkom zijn in de traditionele vrijetijdsvoorzieningen, zich gaan vervelen en zich onledig gaan houden, wat vanzelfsprekend ook kan leiden tot vervelende en nefaste situaties. Ook op dit vlak heeft de overheid een verantwoordelijkheid. Als wij terecht vragen dat de jongeren zich gedragen, kunnen zij even terecht vragen naar gelegenheden waar zij zich kunnen ontspannen en amuseren.

Ten achtste is er de bevordering van de emancipatie van migranten, zowel via reguliere migrantenraden als via de effectieve ondersteuning van organisaties van migranten.

Indien migranten volwaardig aan onze samenleving willen participeren met rechten en plichten, is het normaal dat zij inspraak hebben in het beleid. Ook omgekeerd hebben beleidsmakers die zich met het migrantenbeleid bezig houden nood aan een volwaardige gesprekspartner. Al te lang werd er een migrantenbeleid gevoerd voor de migranten en niet met en door migranten. De diverse vormen van inspraak langs adviesraden en organisaties van migranten zelf betekenen een valabele tussenstap, maar kunnen, dat is althans mijn mening, nooit een eindpunt zijn.

Ik ben ervan overtuigd dat de migranten, om volwaardig te kunnen participeren, op termijn ook stemrecht moeten krijgen.

De heer J. Ulburghs : Wat bedoelt u met op termijn, mijnheer Sleecx ?

De heer J. Sleecx : Op termijn is wanneer de tijd er rijp voor is. Wij zullen niet anders kunnen dan hen dat op termijn toe te kennen omdat de politici maar zullen bewegen vanaf het ogenblik dat de migranten ook een politieke macht betekenen. Er zullen maar een aantal zaken gebeuren als ze een politieke betekenis

krijgen. Ik ben ervan overtuigd – ik heb daarvoor destijds trouwens een voorstel van wet ingediend – dat de echte participatie er op termijn slechts zal komen door het stemrecht.

Ten negende pleit ik voor de bevordering van een verdraagzame interculturele samenleving via informatie- en sensibiliseringscampagnes en een ethische code ter bevordering van de beeldvorming van de migranten.

Informatie- en sensibiliseringscampagnes – onder meer degene die tot voor kort op de televisie zijn geweest en die alle lof verdienen, in tegenpraak met wat de heer Beysen heeft verklaard – en ethische codes inzake beeldvorming over migranten zijn ongetwijfeld belangrijk, maar zij kunnen slechts in een beperkte mate bijdragen tot een klimaat van verdraagzaamheid. Een echte integratie zal er maar komen als bijvoorbeeld een oude dame in het ziekenhuis wordt geholpen door een Marokkaanse verpleegster, de lekkende kraan wordt hersteld door een jonge Turk of wanneer de allochtone advocaat een proces voor u wint. Deze integratie zal veel meer bijdragen tot een eerlijke beeldvorming, tot verdraagzaamheid en tot een wederzijds respect dan een aantal zaken die wij op televisie zien. Daarom is het nodig dat ook de migranten toegang krijgen tot het openbaar ambt. Mensen hebben het vaak over de migrant die ver van hen woont. Ik kan het mij echter ook voorstellen dat men het vaak ook moeilijk heeft met de migrant die vlak naast hem woont. Ik zal dat illustreren aan de hand van een voorbeeld. Enkele maanden geleden bezochten wij de gemeente Molenbeek. Wij hebben daar gesproken met heel wat mensen die het hadden over hun problemen met migranten, vooral met migrantenjongeren. Ik wens dat duidelijk te zeggen. Een oud moedertje, die zich niet meer veilig voelde, wist toch ook te zeggen dat de Marokkaan die naast haar woonde haar boodschappen

deed. Dat bewijst dat zij die man, wanneer zij hem beter leerde kennen, ook meer ging respecteren en dat zij hem zelfs zozeer ging vertrouwen dat hij voor haar boodschappen mocht doen. Ik moet toegeven dat ik ook andere geluiden heb gehoord. Ik heb mij ook geërgerd aan een aantal migrantenjongeren, ik ben daar eerlijk in. Zij kunnen echter nergens terecht, niet op speelterreinen, niet in jeugdlokalen. De overheid moet hier optreden en zorgen voor de nodige infrastructuur.

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde : Ik ben de zoon van een Vlaamse arbeider en een Vlaamse arbeidster die in Brussel-centrum woonden in een periode waar voor Vlamingen in het algemeen en voor jonge Vlamingen in het bijzonder in Brussel niets was, zelfs geen jeugdbeweging. Er bestond geen Chiro in de dekenij Brussel en het WKS bestond er half in het geheim.

Dit veroorzaakte toch niet dat de Vlamingen zich toen in Brussel heel agressief gingen gedragen en hele wijken onveilig gingen maken. *(Twistgesprek tussen enkele leden)* Die vergelijking gaat niet op. Het heeft niets te maken met sociale maar wel met culturele verschillen.

De Vlamingen, die het nu nog steeds niet rooskleurig hebben in Brussel, hebben zich in feite te braaf gedragen, onder meer dankzij de CVP die hen zeker geen hart onder de riem heeft gestoken.

De Vlamingen gedragen zich, en de vreemdelingengroepen – de bendes – niet. Ik heb dat woord niet uitgesproken, wel de heer Sleecx.

De heer J. Sleecx : Ja, dat is zo.

De heer F. Van den Eynde : In een situatie waarvan u beweert dat ze vergelijkbaar is, maar u vergeet de situatie van de Vlamingen, gedragen de vreemdelingen zich wel agressief.

De heer J. Sleecx : Mijnheer Van

Sleecx

den Eynde, de overheid heeft de plicht een samenleving in het leven te roepen waarin iedereen kan leven.

Zoals de heer Dielens kan bevestigen, heb ik vastgesteld dat die jongeren geen enkele andere mogelijkheid hadden dan op straat te vertoeven met alle nefaste gevolgen van dien.

Willen we een gemeenschap creëren waarin het veilig is, dan zullen we ervoor moeten zorgen dat ook deze mensen de nodige infrastructuur en sportterreinen hebben om zich te ontspannen. Dit is, ik herhaal het, de hoofdplicht van de overheid. Ik ben ervan overtuigd dat indien de overheid op dat vlak initiatieven neemt op dat ogenblik rust zal ontstaan.

Mijnheer Van den Eynde, sommigen zijn van oordeel dat het non-discriminatiepact niet ver genoeg gaat en anderen vinden dat het veel te ver gaat. Laten we paard en ruiters noemen : tot deze laatste behoort uw partij.

De overheid doet een poging om dit probleem althans gedeeltelijk op te lossen, en ik beweer niet dat ze daarin van vandaag op morgen slaagt. Ik vind het wel vervelend dat ondanks die poging pamfletten worden uitgedeeld aan de scholen waarin men het beleid aanklaagt en waarin men beweert dat de eigen bevolking wordt gediscrimineerd.

Men moet toch begrip hebben voor de inspanningen van de overheid die naar mijn gevoelen lovenswaardig zijn.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, ik zal het zo bondig mogelijk houden, maar sommige uitlatingen van de heer Sleecx zijn toch wel heel opmerkelijk.

Mijnheer Sleecx, tot de opdracht van om het even welke politieke formatie behoort het bekendmaken van haar standpunt aan het publiek in

het algemeen en aan de betrokkenen in het bijzonder. Uw partij doet dit, en de mijne ook, in om het "even welke omstandigheden.

De betrokken partners in het fameuze non-discriminatiepact informeren hun achterban niet. Het non-discriminatiepact is onder meer ondertekend door de vakbonden van de leeraren van het ACV en het ABW, waarvan ik leden heb gesproken die beweren dat niemand werd geconsulteerd. Ik ben zelf lid van het bestuur van een oudercomité. Het hoofdbestuur van de ouderverenigingen heeft het non-discriminatiepact ondertekend, maar niemand van de ouderverenigingen in Oost-Vlaanderen is ooit geraadpleegd.

Wanneer men de achterban en de betrokkenen niet informeert en het publiek in het ongewisse laat, dan is het niet alleen een normale politieke actie maar ook een plicht om folders uit te delen waarin de bevolking wordt geïnformeerd.

De heer J. Sleecx : Ik ben ervan overtuigd dat de bevolking voor een gedeelte werd geïnformeerd. De vakbonden hebben namelijk de plicht aan hun leden mede te delen wat ze ondertekenen.

Hoewel er in mijn streek toch ook heel wat migranten zijn, is het er rustig. Wel hebben we gezorgd voor een zeer goede opvang en begeleiding en hebben we met de betrokkenen een prettige samenwerking opgebouwd. Als we in Mol – een grote gemeente – een multicultureel feest organiseren, komen er 2.000 tot 3.000 mensen naartoe. Dit wijst er toch op dat deze mensen in mijn streek worden aanvaard.

In Mol is er avondonderwijs waar 900 migrantenvrouwen en vrouwen van Mol zelf samen les volgen en allerlei activiteiten bijwonen. Tot op heden heb ik nog niets gehoord over mogelijke spanningen.

Als men de mensen samenbrengt en als zij aanvoelen dat er initiatieven

worden genomen opdat ze beter zouden kunnen samenwerken en elkaar beter zouden kunnen begrijpen, dan worden een heleboel problemen automatisch uitgeschakeld, en dat is precies wat de Vlaamse regering poogt te doen. De socialisten staan daarom dan ook achter de regering en deze beleidsbrief.

Het tiende punt dat ik even wilde aanstippen, is de degelijke administratieve ondersteuning van het migrantenbeleid. Elk beleid, zowel op federaal, Vlaams als lokaal vlak, vereist een degelijke administratieve ondersteuning. De Vlaamse gemeenschap moet zich er echter voor hoeden alles zelf te willen doen. We doen dat immers niet noodzakelijk beter.

Een degelijke ondersteuning van het Vlaams migrantenbeleid is wenselijk, maar kan onmogelijk functioneren zonder nauwe samenwerking met en afstemming op het federaal Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding. Het kan niet de bedoeling zijn hiervan een Vlaamse kopie te maken en de deskundigheid te negeren van dit Centrum dat in het Koninklijk Commissariaat werd uitgebouwd, en ik wens van deze gelegenheid gebruik te maken om de verdienste van mevrouw D'Hondt nog eens in de verf te zetten.

Het Koninklijk Commissariaat heeft heel wat initiatieven genomen hoewel de heer Beysen beweert dat het steeds om studies ging die geen enkele repercussie hadden. Op het vlak van onderwijs hebben de voorstellen van het Koninklijk Commissariaat toch resultaat opgeleverd, zoals een betere opvang en begeleiding van leerlingen. Het is niet louter bij woorden gebleven ; er zijn ook initiatieven genomen.

Tot slot wens ik mevrouw de minister en de voltallige Vlaamse regering veel succes bij de uitvoering van deze beleidsbrief. Als lid van de Vlaamse Raad hoop ik ook mijn weliswaar zeer klein steentje te kunnen bijdragen.

De voorzitter : Het woord is aan de heer Dewinter.

De heer F. Dewinter (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, alvorens dieper in te gaan op de beleidsbrief zelf, wil ik er toch op wijzen dat ik ten zeerste betreur dat deze beleidsbrief hier pas nu ter sprake komt. Ik klaagde deze laattijdigheid overigens al aan toen we het hadden over de door de Vlaamse regering betaalde televisiespotjes van Hand in Hand.

Reeds in juni 1993 werd de beleidsbrief Migrantenbeleid van de Vlaamse Gemeenschap onder de leden van de Vlaamse Raad verspreid. Eind december pas werd hij in de commissie besproken, en nu, 7 maanden na de indiening, wordt hij in de plenaire vergadering besproken. U begrijpt uiteraard dat dit geen goed voorbeeld is vanwege het beleid, te meer omdat een aantal voorstellen vervat in de beleidsbrief reeds in de praktijk werden uitgevoerd, zonder hier ooit besproken te zijn. Bovendien hadden sommige voorstellen beleidsmatige en begrotingstechnische implicaties.

Het Vlaams Blok gaat niet akkoord met deze beleidsbrief. Wij hebben hem aandachtig gelezen en vastgesteld dat noch de minister, noch de meerderheid in de Raad, weten op welk been te staan. We stellen vast dat in het eerste hoofdstuk "contouren van het migrantenbeleid" gepleit wordt voor een meersporenbeleid. Men zegt dat er een integratiebeleid moet komen, terwijl men verder in de tekst stelt dat er een cultuurbeleid moet komen.

Men wil enerzijds de migranten in onze samenleving integreren, assimileren, inpassen – om het te stellen in de woorden van de verschillende fracties – en anderzijds hun eigen cultuur en identiteit bevestigen. Men moet mij toch eens uitleggen wat men in feite wil. Het is het één of het ander. Ofwel wil men de niet-Europese vreemdelingen assimile-

ren, om ze volledig in onze samenleving te laten opgaan, ofwel probeert men hun culturele identiteit te verstevigen en hen meer bewust te maken van hun eigenheid. Het is mij een raadsel hoe deze twee ideeën gecombineerd kunnen worden in een meersporenbeleid. Eens te meer wordt bewezen dat deze regering geen stevige basis heeft voor het te voeren vreemdelingenbeleid.

De heer J. Sleenckx : In de discussie identiteit versus integratie wil ik in de eerste plaats uitgaan van een concreet voorbeeld. Ik ken persoonlijk een Turkse arbeider, goed geïntegreerd in het culturele en sociale leven en zelfs verkozen als vakbondsafgevaardigde omdat hij de belangen van de mensen goed verdedigt en bovendien Nederlands spreekt. Toch blijft hij nog steeds naar zijn moskee gaan. Waarom zou die man zijn eigen identiteit niet mogen bewaren en zijn godsdienst niet mogen beleven. Dat is toch zijn volste recht ?

De heer F. Dewinter : Mijnheer Sleenckx, ik heb het hier vandaag over het beleid van de minister, niet over het mijne.

De heer J. Sleenckx : Ik vraag u alleen om uitleg omdat u wijst op de contradictie in het beleid. Volgens u kan er niet tegelijkertijd sprake zijn van integratie en het beleven van de eigen cultuur. Aan de hand van voorbeelden in de dagelijkse leven stel ik vast dat dit wel kan. Iemand kan perfect geïntegreerd zijn in het maatschappelijk leven en toch nog zijn eigen godsdienst willen beleven.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer Sleenckx, u spreekt over godsdienstbeleving en de heer Dewinter spreekt over cultuur. Het is niet omdat iemand onze godsdienst niet aanhangt, dat hij niet cultureel geïntegreerd kan worden. De cultuur is veel breder dan de godsdienst. Als socialist zou u dat moeten weten.

De heer J. Sleenckx : Die Turkse man over wie ik het daarnet had,

leest nog altijd Turkse auteurs, maar ook Nederlandse auteurs omdat hij het Nederlands goed beheerst. Hij heeft Nederlands gevolgd en kan zich goed uitdrukken.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter : Een politiek van integratie en assimilatie die een einde wil maken aan de getto's van niet-Europese vreemdelingen, is niet verzoenbaar met een politiek die de eigenheid, het behoud van de identiteit verdedigt.

Als volksnationalist ben ik uiteraard van oordeel dat deze mensen hun eigenheid moeten bewaren, maar de logische consequentie die daaraan vastzit is dat deze mensen hun culturele eigenheid moeten beleven in het land waar hun volk woont, werkt en leeft.

Wij zijn dan ook geen voorstanders van die fameuze multiculturele samenleving, die melting-pot-samenleving, die smeltkroesmaatschappij die in deze beleidsbrief en door de meerderheid van de fracties wordt verdedigd. Een multiculturele maatschappij leidt tot conflicten zoals we kunnen zien in allerlei landen, bijvoorbeeld in Zuid-Afrika, in verschillende Zuid Amerikaanse landen en in de Verenigde Staten. De multiculturele experimenten in die landen hebben in de praktijk alleen maar nefaste gevolgen gehad.

Voor de contradictie die we ook weer in deze beleidsbrief vaststellen, wil, mag of kan men blijkbaar geen antwoord geven.

De vraag rijst dan wel hoe de Vlaamse regering haar voornemens zal uitvoeren. Het magische toverwoord is blijkbaar voorrangbeleid, ook wel eens positieve discriminatie genoemd. Bepaalde mensen positief discrimineren, houdt in dat men andere negatief gaat discrimineren. En wie zal men positief discrimineren ? Uiteraard niet het eigen volk, maar wel de vreemdelingen ! Dat allemaal

Dewinter

onder het demagogische motto gelijke kansen. Gelijke kansen uiteraard niet voor het eigen volk, maar wel voor de vreemdelingen, want die moeten gelijkgeschakeld worden met onze eigen bevolking. Zij moeten positief gediscrimineerd kunnen worden op het gebied van huisvesting, van tewerkstelling, van de media, van de sport, op sociaal-cultureel gebied.

De heer L. Dierickx : Mijnheer Dewinter, u verdedigt uw stellingen met een ongelooflijke zelfverzekerdheid.

De heer F. Dewinter : Omdat ze juist zijn.

De heer L. Dierickx : Die zelfverzekerdheid maakt in het Vlaamse land indruk. Uzelf wordt bestreden, maar de ideeën die u verdedigt, veel minder. Ik stel u een vraag waarop ik graag een antwoord zou krijgen. Hoe verschillend moeten mensen zijn om niet te kunnen samenleven in een rechtstaat ? Dat zou u eens moeten duidelijk maken. Overigens weet u goed genoeg dat al die Vlamingen die u als homogeen beschouwt, in de grond bijzonder verschillend zijn. Er bestaat een groot verschil zowel tussen de individuen, als tussen de families en de bevolgingsklassen in Vlaanderen.

Ik verwacht geen voorbeelden, maar een theorie die u zeker moet hebben.

De heer F. Dewinter : Uiteraard hebben wij daar een theorie over. Wij zijn voorstanders van een mono-etnische samenleving : één volk, één staat. De buitenlandse voorbeelden geven ons gelijk of sluit men liever de ogen voor' wat momenteel in Oost-Europa gebeurt ? Ziet men niet wat momenteel gaande is in Zuid-Afrika waar duizenden omkomen door geweld. Heel wat landen sterven af op een mono-etnische samenleving, wat de normaalste zaak is. Het enige wat overblijft in

Oost-Europa na zestig jaar communisme is het gevoel voor de eigen culturele identiteit. (*Onderbreking door de heer L. Dierickx*) De neiging en de overtuiging om als volksgemeenschap in een staatsverband te leven, lijkt mij het meest evidente gevoel van samenhang dat bestaat tussen mensen die als groep een volk vormen. Dat is in het kort onze theorie. U zal mij hier geen antwoord ontlokken over ras en dergelijke dingen meer. Dat heeft er niets mee te maken. Wij zijn van mening dat we moeten opkomen voor mono-etnische samenlevingen en op dat punt precies worden wij geconfronteerd met het maatschappijmodel dat de groenen en de meerderheid in deze Raad aanhangen. Wij zijn geen voorstanders van de melting-pot-samenleving, maar daarom zijn wij nog geen racisten, alleen tegenstanders van de multi-culturele samenleving, niet meer, niet minder.

De heer L. Dierickx : U hebt niet geantwoord op mijn vraag. Hoe verschillend moeten mensen zijn om niet te kunnen samenleven in een rechtsstaat, a fortiori om niet te kunnen samenleven in een federale rechtsstaat ? U gebruikt altijd het woord mono-etnisch, zonder ook maar een begin van definitie te geven.

De heer F. Dewinter : Het Vlaams Blok definieert een volk aan de hand van vier criteria.

Ten eerste, moet er een eenheid zijn van taal.

Ten tweede, moet er een eenheid zijn van cultuur, wat inhoudt een eenheid van waarden en normen die wij als volk, als gemeenschap, als groep samen delen.

Ten derde, moet er een gemeenschappelijke afkomst zijn, een gemeenschappelijk ke geschiedenis.

En ten vierde, moet er sprake zijn van een gemeenschappelijk grondgebied. Als aan die vier criteria wordt

voldaan, is er sprake van een volk. Als er bovendien sprake is van een bewust volk, dan kunnen we spreken van een natie.

Wij streven naar een mono-etnische samenleving. Daarmee bedoelen wij wanneer een dergelijke groep kan worden omschreven – dit verstaan wij onder volksnationalisme – , die groep het recht moet hebben om binnen dit kader in een eigen land, in een eigen staat te mogen en kunnen leven. Dit is de theorie waarop ons onafhankelijkheidsstandpunt is gebaseerd, wat aantoonst dat ons standpunt over de vreemdelingen alleen maar is afgeleid uit het volksnationalisme en het Vlaams-nationalisme waaruit wij ook onze andere standpunten afleiden. U zal begrijpen dat dit geen kadervormingsles is van het Nationalistisch Vormingsinstituut, de kadertschool van onze partij, maar wel de bespreking van de beleidsnota van mevrouw Demeester. Staat u mij dus toe deze beleidsbrief verder te bespreken.

De heer L. Dierickx : Wat u verdedigt, is intellectuele rommel. Men mag gerust intellectuele rommel verkopen, maar dan met mate. Wanneer u zegt dat alle Vlamingen dezelfde normen naleven, dan is u een grove leugenaar. U weet heel goed dat wij allen, ook binnen ons taalgebied, streven naar de grootst mogelijke verscheidenheid, naar de grootst mogelijke rijkdom in verscheidenheid.

De heer F. Dewinter : Mijnheer Dierickx, het Vlaams Blok vertegenwoordigt de politieke stroming die opkomt voor de verscheidenheid en die zich verzet tegen de gelijkshakeling, die het gevolg is van uw multi-culturele samenleving. U wil er een coca-cola- en hamburgersamenleving van maken, niet wij. Wij komen op voor de verscheidenheid van volkeren, identiteiten en culturen. U wil er een smeltkroes van maten, u verdedigt de gelijkshakeling, niet wij. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Dames en heren, wie het woord wenst te nemen, kan zich nog inschrijven.

Mijnheer Dewinter, gaat u verder met uw betoog.

De heer F. Dewinter : Een derde punt, op basis waarvan mevrouw de minister, die zich handig heeft weggestoken.. .

Minister W. Demeester-De Meyer : Wij verschillen zodanig van mening, dat dit gesprek eigenlijk niet meer relevant is.

De heer F. Dewinter : Mevrouw, u zou toch minstens de elementaire beleefdheid kunnen hebben om de indruk te wekken dat u luistert naar wat de vertegenwoordigers van 10 percent van de bevolking te vertellen hebben. Ik denk dat het wat dit thema aangaat over meer dan 10 percent van de bevolking gaat. Ik weet dat de arrogantie van de macht de meerderheid in deze Raad soms tot dit soort van excessen drijft.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijn houding heeft te maken met het feit dat onze standpunten – wat algemeen gekend is – zo contradictorisch zijn.. .

De heer F. Dewinter : Dat is democratie mevrouw ;

Minister W. Demeester-De Meyer : Dat is inderdaad democratie. Ik luister naar uw uiteenzetting, ik weet zeer goed wat u vertelt, maar wanneer de standpunten zo ver uit elkaar liggen, heeft het geen zin om te proberen hierover een debat te voeren.

De heer F. Dewinter : Mevrouw de minister, dat lijkt op totalitarisme. Als ik mij niet vergis, is dit ongeveer hetzelfde als wat Stalin, Mao en Hitler vertelden. De standpunten van de andere partij liggen zo ver van de onze, dat wij er zelfs niet meer naar moeten luisteren. Het verwondert mij dergelijke uitspraken uit uw mond te moeten horen. Ik zal toch een poging doen om de minister te

overtuigen van mijn gelijk en zal mijn betoog voortzetten.

Wat het derde punt van de doelstellingen van de minister op het vlak van het onderwijsvoorrangsbeleid betreft, zal ik nu niet verder uitweiden. Wat dit multiraciaal beleid betreft, zal straks in de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid en in de werkgroep Migranten wellicht nog een boom worden opgezet over het fameuze non-discriminatiepact, waarbij men één type van onderwijs wil opdringen aan alle scholen, ook aan de scholen...

Mijnheer de voorzitter, ik wil gerust interpellieren, maar wanneer de minister het nuttiger vindt om op de banken van haar fractie te praten met fractiegenoten, dan houd ik beter op. (*Minister Demeester-De Meyer neemt terug plaats op de bank die is voorbehouden voor de leden van de regering.*)

Het vierde punt handelt over de bestrijding van het racisme op allerlei manieren. Ik zal uw beleid punt na punt ontleden en de kritiek van het Vlaams Blok formuleren.

In de eerste plaats wil ik het hebben over het voorrangsbeleid, de fameuze positieve discriminatie.

Volgens u moet er in Brussel voor wat het jeugdbeleid betreft een voorrangsbeleid worden gevoerd. Ik stel vast dat 42 percent van de 25-jarigen in Brussel vreemdelingen zijn. Het verwondert mij ten zeerste dat de Vlaamse regering zich prioritair gaat bezighouden met een voorrangsbeleid voor de Brusselse jonge vreemdelingen, die vier keer zo talrijk zijn dan de Vlamingen in Brussel. Er wordt geen aandacht besteed aan een voorrangsbeleid voor Vlamingen, maar er is een voorrangsbeleid nodig voor de jonge vreemdelingen, die – ik herhaal – 42 percent uitmaken van de 25-jarigen in Brussel.

Men moet er toch eens goed over nadenken wat men in Brussel van

plan is en hoe men niet alleen van Schaarbeek en van Sint-Joost-ten-Node, maar van heel Brussel een Noordafrikaans getto aan het maken is waar de Vlamingen binnenkort zeker niet meer zullen thuishoren.

Voorts zegt u dat er een voorrangsbeleid moet worden gevoerd op het vlak van de tewerkstelling. Volgens u moeten de vreemdelingen een proportioneel aandeel krijgen in het toekennen van de Gesco-projecten. Er moet een positieve discriminatie worden toegepast inzake tewerkstellingsprojecten. De vreemdelingen hebben recht op 4 percent van de tewerkstellingsprojecten, terwijl dit nu 0,8 percent is.

U pleit voor de openstelling van het Vlaams openbaar ambt en heeft via een achterpoortje op 3 februari 1993 een nieuw personeelsstatuut laten goedkeuren, waardoor het mogelijk is om als niet-Belg toegang te krijgen tot het Vlaams openbaar ambt. In het nationaal openbaar ambt blijft de nationaliteitsvereiste nochtans nog steeds gehandhaafd.

Het is bijzonder jammer dat de twee beleidsniveau's verschillende beslissingen ter zake treffen en dat uitgerkend het Vlaams beleidsniveau een beslissing treft die nefaste gevolgen zal hebben.

Het is niet meer dan normaal dat er in de eerste plaats voorrang wordt gegeven aan de eigen bevolking, ten minste wat het openbaar ambt betreft. Men mag veronderstellen en eisen dat die beroepscategorie het lidmaatschap heeft van onze club.

In de veronderstelling dat ik, als voorzitter van de vogelpikclub in mijn gemeente, een subsidie zou ontvangen van het ministerie van Cultuur en hiermee iemand zou aanwerven voor de administratie en het beheer van de lidgelden, waarbij voorrang wordt gegeven aan iemand die geen lid is van onze club, die geen lidgeld betaalt, die weigert ons huishoudelijk reglement te onderschrijven, dan zouden de 200 leden

Dewinter

van mijn club dit niet aanvaarden. Ik hou het voorbeeld met opzet simpel, opdat het door iedereen zou worden begrepen.

De heer J. Timmermans : Dat is een simpele redenering.

De heer F. Dewinter : Het is geen simpele redenering, maar een redenering die juist is. Wanneer het openbaar ambt wordt opengesteld, passen wij het principe toe dat in mijn voorbeeld wordt geïllustreerd. Het is niet nodig lid te zijn van onze gemeenschap, men hoeft zelfs de Belgische nationaliteit niet te hebben. Misschien is het zelfs niet meer nodig dat men onze taal beheerst. Vreemdelingen worden verwelkomd en krijgen zelfs nog voorrang.

Verwondert het u dan dat de bevolking protesteert en zich afvraagt in wat voor soort van land wij leven ? Legt u op een moment van crisis, op een moment dat ons land meer dan 500.000 werklozen telt, maar eens aan de bevolking uit dat u minstens 4 percent migranten wil in tewerkstellingsprojecten in plaats van de huidige 0,8 percent. Vertel dit maar aan de belastingbetalers en aan de werklozen die tweemaal per maand een stempel moeten gaan halen.

U bepleit het Canadese model, de Employment Equity Act, waarin voor iedere werkgever de wettelijke verplichting bestaat om een minimumaantal vreemdelingen in dienst te nemen. Als de werkgever dat niet doet, loopt hij het risico beboet of voor de rechtbank gedaagd te worden. Dit alles in naam van de gelijke kansen.

Minister W. Demeester-De Meyer : U spreekt voortdurend over de bevolking. Er bestaat echter een grote nuancering in wat de mensen denken. Het is niet zo dat zovelen steeds het simplisme van uw redeneringen volgen. De gevoerde enquêtes wijzen uit dat meer dan de helft van de Vlaamse mensen een zekere onver-

schilligheid voelen voor het probleem. Er is een radicale groep tegen de aanwezigheid van migranten en er zijn zeer veel mensen die voor hun aanwezigheid en ons beleid zijn. Een vrij grote groep toont een zekere onverschilligheid tegenover dit probleem. Wij moeten aantonen dat wij met ons beleid ook de anderen kunnen overtuigen. Het beleid dat wij uitstippelen, zal door een groot deel van de bevolking aanvaard worden. Ik hoor echter niet graag dat u het steeds hebt over de bevolking, alsof iedereen uw stelling en die van uw partij aankleeft. Er zijn er die dat doen, dat is juist. Ik zal proberen hen van hun ongelijk te overtuigen.

De voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx : Mijnheer Dewinter, ik wil u een tweede vraag stellen. U gaat er van uit dat u terecht mag zeggen "eigen volk eerst". Meent u dat alle volkeren van de wereld diezelfde stelling mogen verdedigen ? Zijn er bepaalde volkeren die dat recht niet hebben ? Ziet u dat onze wereld elke dag kleiner wordt en ziet u in dat u met die stelling tot de meest absurde, groteske en gevaarlijke situatie kunt komen ? Ziet u in dat uw politieke stelling geen uitzicht biedt en onbruikbaar voor een wereld die elke dag kleiner wordt en bedreigd wordt door meerdere vernietigingsprocessen ?

De heer F. Dewinter : Ik neem aan dat dit een retorische vraag is waarop u geen antwoord verwacht, aangezien het antwoord reeds in uw vraag besloten ligt.

Wat het armoedebeleid en het tewerkstellingsbeleid betreft, stelt men dat 25 percent van de VFIK-gelden naar vreemdelingenprojecten moeten gaan terwijl ik vaststel dat slechts 9,04 percent van de bevolking uit migranten bestaat. Ik constateer voorts dat 6 percent van onze eigen bevolking onder de armoedegrens leeft. Dat betekent dat zij minder dan 20.000 frank per maand heb-

ben. 21 percent van onze eigen bevolking is bestaansonzeker, wat betekent dat zij minder dan 28.000 frank per maand hebben om mee rond te komen.

Toch stellen wij vast dat men met de VFIK-gelden prioritair de armoede bij de vreemdelingen wil bestrijden. Bij de eigen bevolking is dat blijkbaar niet prioritair. Men geeft immers drie keer zoveel middelen aan vreemdelingenprojecten als aan projecten voor de eigen bevolking, althans procentueel gezien.

Minister W. Demeester-De Meyer : Als u verwijst naar de cijfers van het CSB in Antwerpen, dan moet u weten dat de migranten in deze cijfers zijn inbegrepen. U mag niet zeggen dat 6 percent van onze eigen bevolking kansarm is. Het gaat hier immers om de hele Vlaamse bevolking.

De heer F. Dewinter : Mevrouw, de cijfers die ik aanhaal, zijn wel degelijk opgesplitst voor vreemdelingen en eigen bevolking.

Minister W. Demeester-De Meyer : Voor Vlaanderen gaat het zelfs maar om 5 percent. Voor België bedraagt het aantal 6 percent. In Wallonië gaat het om zo'n 8 percent.

De heer F. Dewinter : We gaan hier geen cijferdebat voeren.

Minister W. Demeester-De Meyer : Ik moest deze kleine correctie even aanbrengen.

De heer F. Dewinter : U hebt uw cijfers, ik heb de mijne. Het is klassiek dat er andere bronnen worden geciteerd.

Minister W. Demeester-De Meyer : We hebben het over de cijfers van het CSB, het Centrum voor Sociaal Beleid in Antwerpen.

De heer F. Dewinter : We hebben het over die cijfers. We zijn het echter hoe dan ook eens over het feit dat de armoede voor de eigen bevolking nog een zeer groot probleem is. Dit voorrangbeleid steekt de eigen bevolking de ogen uit, dat heeft ook

Dewinter

collega Beysen van de VLD gezegd. Zo zult u bij de bevolking uiteraard geen steun vinden voor uw project. De bevolking voelt zich telkens opnieuw gediscrimineerd. Ik herhaal het, positieve discriminatie voor de ene betekent automatisch negatieve discriminatie voor de andere. Met dit soort beleid kunt u alleen het racisme aanwakkeren. Dit is niet het beleid dat het racismeprobleem zal oplossen.

Minister W. Demeester-De Meyer :

Het beleid wordt altijd gevoerd rond een aantal objectieve gegevens. De heer Beysen had het zoëven over de 25 percent van de VFIK-middelen die naar migranten zouden moeten gaan. Deze maatregel betreft 17 gemeenten waar er zich een concentratie van migranten voordoet. Deze 25 percent kan dus nooit worden vergeleken met het percentage van de bevolking dat de migranten in Vlaanderen uitmaken. Men moet het vergelijken met het percentage migranten in deze concentratiegemeenten. De kansarmoedeprojecten gaan juist in deze 17 gemeenten door omdat ze voldoen aan een aantal criteria. Eén van deze criteria is een zeer grote migrantenpopulatie. Objectieve gegevens vallen niet te betwisten. Wij gebruiken deze objectieve cijfers als basis om het voorrangbeleid uit te stippelen. Wij kunnen een andere visie hebben over het te voeren beleid en een contradictie vaststellen, maar de cijfers staan vast. De cijfers van het CSB in Antwerpen zijn zeer betrouwbaar, maar u gebruikt ze op een verkeerde manier.

De heer F. Dewinter : Ik ben ervan overtuigd dat dit niet het geval is.

Ik wil in elk geval nog even het vierde beleidsinstrument dat u wil hantieren bespreken. U wenst het racisme te bestrijden. Ik heb reeds geprobeerd aan te tonen dat u het in feite enkel aanwakkert door uw beleid van positieve discriminatie. Voor de bestrijding van het racisme zult u een

aantal anti-discriminatiecodes in de sportverenigingen invoeren, u zult het centrum voor racismebestrijding inzetten en voorts wil u een ethische code invoeren voor de pers met aanbevelingen voor de berichtgeving over migranten. Dit is niet bijzonder origineel. Minister Tobback is u daarin voorgegaan, zij het dat hij het iets achterbakser en meer onderhuids deed. Bij zijn gesprekken met de hoofdredacteurs van de kranten vroeg hij hen niet zoveel lezersbrieven over het thema te plaatsen en niet te veel over de criminaliteit te schrijven. Hij wou het thema enkel positief laten benaderen en de waarheid uiteindelijk verzwijgen. U gaat dus een ethische code voor de pers invoeren met aanbevelingen voor de berichtgeving over migranten. Wat dat betreft glijden wij af naar het voormalige Oosteuropese model, waar de overheid de journalisten ging voorschrijven wat zij wel en niet mochten schrijven.

Zij zullen de prachtige voorbeelden van de heer Sleecx mogen ontwikkelen over de Maghrebijnse verpleegster die een Vlaamse bejaarde dame helpt. Over de criminaliteit zullen ze niet mogen schrijven. Die cijfers worden trouwens al sinds mensenheugenis niet meer vrijgegeven, omdat ze te spectaculair en te overtuigend zouden kunnen zijn.

Mevrouw de minister, deze zaken kunnen in feite niet. U weet goed genoeg dat er zoiets bestaat als persvrijheid en vrijheid van meningsuiting, rechten die ingeschreven zijn in de Grondwet. Het is niet aan een regering, niet aan een meerderheid of een minderheid in een parlement om aan de media of aan de pers hun doen en laten voor te schrijven. Dit kan niet in een democratisch land. Onze groep verzet zich dan ook zeer heftig tegen dit voorstel.

De heer J. Sleecx : Ik denk dat u het voorstel niet goed begrijpt.

De heer F. Dewinter : Mijnheer Sleecx, ik citeer letterlijk op bladzijde 23 van de nota : ..een ethische

code met aanbevelingen voor de berichtgeving over migranten in de omroep en de geschreven pers. Einde citaat.

De heer J. Sleecx : Mijnheer Dewinter, ik vind dat u sterk overdrijft. Een voorbeeld kan dat verduidelijken. Wanneer een vreemdeling iets weggenomen heeft, titelt men in het vet : Algerijn heeft gestolen. Wanneer het om een Vlaming gaat, wordt het feit nauwelijks vermeld. Daar doet de pers aan eenzijdige beeldvorming. Mijn eerste indruk zou kunnen zijn dat het effectief altijd vreemdelingen zijn die stelen, maar als ik de pers doorlees, stel ik vast dat er ook heel wat misdrijven worden gepleegd zonder vermelding van de nationaliteit in de titel. Als een Algerijn steelt, dan lees je Algerijn heeft weer gestolen. Zo krijgen de mensen een verkeerd beeld van de migranten.

De heer F. De Man : U gaat bepalen wat de journalisten mogen schrijven !

De heer J. Sleecx : Ik zeg gewoon dat de pers meewerkt aan een bepaalde beeldvorming.

De heer F. De Man : Daarmee heeft u zich niet te moeien, mijnheer Sleecx.

De heer J. Sleecx : Ik moei mij niet.

De heer F. Dewinter : Mijnheer Sleecx, als vertegenwoordiger van het Vlaams Blok weet ik maar al te goed welke rol de pers speelt in het bezorgen van een bepaald imago aan een bepaalde groep in de samenleving. Beter dan u ben ik me ervan bewust wat het betekent door de pers te worden gestigmatiseerd. Ik kan u dat verzekeren, maar zelfs in die positie ben ik nog van mening dat het niet aan een regering of een parlement is om voor te schrijven aan de media en aan de journalisten welke code zij moeten respecteren bij de berichtgeving.

De voorzitter : Mevrouw de minister heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, op de banken van de groep van de heer Dewinter hoor ik onjuiste dingen zeggen. Ik wil hierover geen misverstand laten bestaan. Zoals in de tekst staat, zijn wij voorstander van de ontwikkeling van een ethische code voor het schrijven en spreken over deze problematiek, zonder dat we de persvrijheid op één of andere manier zouden willen beknotten. Er is overigens enkel sprake van aanbevelingen. Ik denk dat het logisch is dat voor de behandeling van bepaalde thema's een ethische code wordt ontwikkeld.

De voorzitter : Dames en heren, collega's, mag ik u vragen uw onderbrekingen te staken, zodat de heer Dewinter zijn redenering kan afmaken.

De heer F. Dewinter : Mevrouw de minister, ik zal even repliceren met een letterlijk citaat uit pagina 24 van uw nota. U zegt : . . . kunnen ook de media acties ondernemen om de volledige samenleving te sensibiliseren voor de positieve kanten van een multiculturele samenleving. Einde citaat. Dit laat aan duidelijkheid niets te wensen over. U gaat aan journalisten voorschrijven welk soort samenleving zij mogen verdedigen en welke niet. En dat kan niet ! Dat kan niet !

Net zoals bepaalde mensen uit de omgeving van de heer Sleenckx proberen om in dit parlement geen debat over het vreemdelingenprobleem te voeren, maar wel trachten het Vlaams Blok voor de rechtbank te dagen en onze partij en onze standpunten te criminaliseren. Dat kan evenmin, want deze praktijken zijn van dezelfde orde als de voorschriften van mevrouw de minister in haar beleidsbrief.

Er is persvrijheid en vrijheid van meningsuiting, dus u kan niet aan de media voorschrijven dat ze voor de culturele samenleving moeten schrijven. U kunt geen ethische codes opleggen aan mensen die geacht worden in alle vrijheid te schrijven wat

ze willen. Dat kan niet, want het houdt een beperking van de vrije meningsuiting in.

De voorzitter : Mijnheer Sleenckx, de heer Dewinter heeft het woord en ik nodig u uit om hem zijn betoog te laten afwerken.

De heer J. Sleenckx : Mijnheer Dewinter liegt !

De voorzitter : Gaat u toch verder, mijnheer Dewinter.

De heer F. Dewinter : Neen, Sleenckx, ik lieg niet. Het staat letterlijk in die nota, ik zal u er straks een exemplaar van overhandigen.

Ik zou willen besluiten met de mededeling dat het huidige beleid een gebrek aan visie heeft.

Eerst en vooral weet men niet welke richting men uit wil. Aan de ene kant pleit men voor het versterken van de culturele identiteit van de vreemdelingen. Aan de andere kant wordt een assimilatie- en integratiebeleid gevoerd.

Ik wil citeren uit een onverdachte bron, namelijk uit het boek van Blommaert en Verschuere. De specialisten in de zaal hebben het boek met als titel Het Belgische migrantendebat zeker gelezen. Ik kan het boek ter lezing aan mevrouw de minister aanbevelen.

Dit boek is niet geschreven door twee Vlaams Blokbers, maar door twee mensen die eerder in het milieu van de integratiewerkers actief zijn en die ter zake blijkbaar toch wel enige vakkennis hebben verworven.

Mijnheer Sleenckx, mijnheer Dierckx, mevrouw de minister, volgens deze auteurs zijn er maar twee modellen : het mono-etnische model en het multiculturele model.

Zeer tot uw spijt wellicht, zeggen deze mensen ook dat diegenen die pleiten voor de begeleide terugkeer van de niet-Europese vreemdelingen naar hun landen van herkomst – wij dus, het Vlaams Blok –, enerzijds

en anderzijds diegenen die pleiten voor integratie van de niet-Europese vreemdelingen in onze maatschappij, geen voorstanders zijn van de multiculturele samenleving, zoals de heren Sleenckx en Dierckx dat wensen, maar allebei voorstanders zijn van een mono-etnische samenleving. Beiden willen immers dat de bestaande samenleving haar identiteit en culturele eigenheid behoudt en verplichten daarom de anderen hun waarden en normen af te zweren en zich te integreren in de samenleving.

Mijnheer Dierckx, de conclusie van die mensen is wellicht pijnlijk voor u. Ofwel moet u kiezen voor de multiculturele samenleving – en met het beleid dat u nu voorstaat, weten we niet goed op welk been u eigenlijk danst – ofwel kiest u voor de mono-etnische samenleving.

Onze keuze is in elk geval duidelijk. Wij pleiten niet voor het logische gevolg van de inpassing, de integratie en de assimilatie, die uiteindelijk het voorrangbeleid en de positieve discriminatie is, zonder dewelke u de problemen niet kan oplossen.

Wij pleiten niet voor het anti-Vlaams racisme, wij pleiten voor een Eigen volk eerst-politiek, die prioriteit geeft aan de belangen en noden van ons eigen volk.

Mijnheer Dierckx, zo lang u dit niet doet, zal u moeten vaststellen dat het racisme alleen maar zal toenemen.

Wij kweken dat racisme niet, wij trachten het te bestrijden door een duidelijke oplossing naar voor te schuiven. Maar door uw voorrangbeleid en uw integratiepolitiek, die onze eigen bevolking tegen de borst stoot, wakkert u het racisme aan.

Collega's, tot slot, wil ik betreuen dat sommige andere fracties waarvan de basismilitanten zeer goed weten dat de bevolking en hun kiezers de standpunten die ik hier vertolk, delen, hier in dit halfroond een totaal andere taal spreken als aan de basis.

Dewinter

Zo wil ik het hebben over een ééntalig Frans pamflet van de VLD, dat in Schaarbeek in alle bussen wordt gepost.

De heer A. Denys : Dat is geen VLD-pamflet !

De heer F. Dewinter : Er staat wel op : Wordt vandaag nog lid van de VLD. VLD-Schaarbeek, de heer Opdebeek, August Reyerslaan, 45, 1040 Brussel. Maar, . . . het is niet van de VLD.

Mijnheer Denys, het is verdeeld geweest op 1, 2 en 3 januari in alle Schaarbeekse bussen. Ik heb hier nog een aantal exemplaren.

De voorzitter : Het woord is aan de heer Denys voor een zeer korte repliek.

De heer A. Denys : Mijnheer Dewinter, in tegenstelling tot uw partij, maken wij geen Franstalige publiciteit in Brussel.

De heer F. Deman : U zal ons toch de les niet spellen inzake taalgebruik, zeker.

De heer J. Van Hauthem : Sommige VLD-schepenen in het Brusselse spreken zelfs liever Frans dan Nederlands.

De heer A. Denys : Mijnheer Dewinter, wij maken geen Franstalige publiciteit.

De heer F. Dewinter : Tweetalige, mijnheer Denys.

De heer A. Denys : Mijnheer Dewinter, wij doen dat niet. In dat pamflet wordt de naam van de VLD ten onrechte gebruikt. Het is een pamflet van de PRL, dat ten onrechte onze naam gebruikt. Dit is ahangig gemaakt bij de statutaire commissie en wordt rechtgezet.

Lees het voor mijn part voor in de naam van de PRL, maar niet in naam van de VLD.

De heer F. Dewinter : Mijnheer De-

nys, uw woorden bevestigen hetgeen ik daarnet zei.

Ter illustratie hiervan kan ik nog andere pamfletten aanhalen, uiteraard niet ondertekend door een illuster personnage uit Schaarbeek, maar wel door zijn mandatarissen.

Voorts verwijs ik naar de resultaten in Antwerpen van de verkiezingen van 24 november. Het belangrijkste land was toch het binnenland, of niet soms ?

Bepaalde partijen geven toe dat wij het bij het rechte eind hebben, maar voor de galerij distantiëren zij zich van ons ; dergelijke uitspraken verschijnen immers niet in de Handelingen. De kiezers van Schaarbeek of Borgerhout en soortgelijke gemeenten geloven echter alleen wat deze partijen via hun vertegenwoordigers en schepenen en onder hun logo in de brievenbussen gooien.

Dat is een politiek van twee maten en twee gewichten ; een politiek in de zin van : mijn linkerhand weet niet wat mijn rechterhand doet ! Zo wordt getracht op een goedkope manier het Vlaams Blok te kopiëren om stemmen te winnen, terwijl vanop deze tribune een meer beschaafd betoog wordt gehouden.

Ik zal niet citeren uit de pamfletten waarover ik het daarnet had, maar mocht het Vlaams Blok dergelijke taal gebruiken, dan werden wij op staande voet geverbaliseerd !

De heer L. Dierickx : Mijnheer Dewinter, wat u daarnet zei over Jan Blommaert, Jef Verschueren en hun boek is de meest groffe leugen die in de loop van deze namiddag werd verkondigd.

De heer F. Dewinter : Ik zal afronden met een citaat van mevrouw D'Hondt die in Antwerpen, in februari 1993, naar aanleiding van haar afscheid als koninklijk commissaris, zei : Met de Belgen moet je nog wat geduld hebben ; zij hebben nog wat aanpassingsproblemen met de multiculturele samenleving.

Einde citaat. Welnu, deze uitspraak bevestigt duidelijk de arrogantie en de ondemocratische onwetendheid van de meerderheid van de Vlaamse Raad, die zich in deze assemblée wel degelijk gedraagt als een meerderheid, maar niet in het openbaar.

Mevrouw de minister, de Belgen, zowel Vlamingen als Walen, hebben inderdaad aanpassingsproblemen met de multiculturele samenleving, in die mate zelfs dat de moed u ontbreekt hierover een referendum te houden. Waarom consulteert u de bevolking niet ? U bent daarvoor misschien bang, maar het Vlaams Blok niet.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, ik wens één en ander recht te zetten, want de heer Dewinter verkondigde onwaarheden.

Het informatiebeleid stemt overeen met een volledig hoofdstuk uit de beleidsbrief en kan bijgevolg niet zonder meer worden afgewimpeld. De ethische code waarvan sprake werd reeds lang voordien door de algemene bond van journalisten opgesteld. Wij namen hun standpunt aangaande de sensibilisering en de berichtgeving inzake de migrantenproblematiek gewoon over.

De voorzitter : De heer Didden heeft het woord.

De heer M. Didden (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, na deze lange interventie van de oppositie wens ik te zeggen dat migratie niet eigen is aan een bepaalde tijd, een bepaald volk of een bepaald ogenblik, maar dat het eigen is aan alle tijden en alle volkeren, ook aan het Vlaamse volk.

Daarvoor moet men niet eens zo ver teruggaan in het verleden. Migratie heeft te maken met wat mensen doen en kunnen doen op deze planeet. Migratie is rechtstreeks gebonden aan de economische en politieke situatie en vooral aan de wijze waarop deze op harmonieuze wijze tot

Didden

stand komt. Het is bijgevolg belangrijk een harmonieuze samenleving tot stand te brengen, waarin aan elkeen, wat ook zijn huidskleur, taal of afkomst weze, een volwaardige kans wordt geboden.

Dat is het geschikte uitgangspunt met betrekking tot het migrantenbeleid dat thans moet worden gevoerd in ons land.

Vroeg of laat zullen wij verplicht zijn een debat aan te gaan over het vluchtelingenbeleid, al behoort deze materie nog steeds tot de bevoegdheid van de federale staat. Migranttenbeleid en vluchtelingenbeleid behoren nochtans tot een geheel.

Vervolgens wens ik de minister te feliciteren voor al wat zij doet inzake migranttenbeleid. Haar beleidsbrief is een getuigenis van visie en inzet. Bovendien is hij voldoende gedetailleerd en alle aspecten van het beleid komen aan bod.

Het belangrijkste is uiteraard dat de doelstellingen worden gerealiseerd.

Wij juichen dan ook toe dat reeds meerdere maatregelen werden genomen waarvan ik er enkele zal opsommen : de extra steun aan de centra voor basiseducatie, het ontwerp van decreet over de erkenning en de subsidiëring van de zelf-organisaties van migrantten, de voorbereiding van het statuut van de interculturele bemiddelaars.

Mijnheer de voorzitter, voorts stellen wij met genoegen vast dat de minister veel belang hecht aan de continuïteit in haar beleid, alsook aan de wetenschappelijke ondersteuning ervan. Bovendien noteren wij dat de interdepartementale commissie voor Migrantten om de zes maand een rapport moet opstellen over de evolutie van de werkzaamheden. Wij kijken met grote belangstelling uit naar de resultaten van het rapport dat eerstedaags zal toekomen.

Mevrouw de minister, is het moge-

lijk de werkgroep Migrantten daarbij rechtstreeks te betrekken ?

Ik ben het met de minister eens wanneer zij zegt dat de bevoegdheden van de lokale overheden op het vlak van migranttenbeleid moeten worden uitgebreid. Tijdens de bijeenkomst van de werkgroep zei de minister dat de Vlaamse overheid het kader en de middelen zal vastleggen en dat de lokale overheid het overige moet invullen. Het zou goed zijn mochten het kader en de middelen zo spoedig mogelijk worden geëxpliciteerd.

Tevens ben ik ervan overtuigd dat de verbeterde participatie van de migrantten, die door een degelijk lokaal beleid op gang moet worden gebracht, slechts mogelijk is indien de Vlaamse overheid voldoende ondersteunend en stimulerend optreedt ten opzichte van de lokale besturen.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mag ik vervolgens uw aandacht vestigen op het aangekondigde Vlaamse integratiecentrum dat de nodige administratieve en deskundige steun moet verlenen aan het Vlaamse migranttenbeleid. Volgens de CVP is het belangrijk dat alle vlaamse instellingen en organisaties die rechtstreeks of onrechtstreeks te maken hebben met het migranttenbeleid, worden betrokken bij de uitbouw van het overkoepelende Vlaamse integratiecentrum. Dat centrum zal slechts doeltreffend kunnen zijn met de steun van alle personen die zich inzetten voor de integratie van migrantten.

Ten vijfde, de CVP is van oordeel dat de situatie op de arbeidsmarkt van de migrantten verbeterd moet worden. Ik doe in dit verband twee suggesties : ten eerste, op het lokale vlak moeten de OCMW's tewerkstellingsinitiatieven nemen waarbij de migrantten betrokken zijn en ten tweede, de KMO's moeten aangemoedigd worden migrantten te werk te stellen. De minister heeft aangekondigd dat zij hierover overleg zal plegen met de minister-president die bevoegd is voor het KMO-beleid.

Heeft dit overleg reeds plaatsgehad en welke zijn de resultaten ?

Heeft de aanwerving van migrantten als rijkswachter of wrevelagent vruchten afgeworpen ?

Ten slotte, de werking van het Centrum voor Gelijke Kansen. Dit centrum functioneert reeds een paar maanden. Men voorziet in een inbreng van de gemeenschappen in dit Centrum. Hoewel de kwaliteit van de Vlaamse vertegenwoordiging in het Centrum buiten kijf staat, kan mijn fractie zich niet van de indruk ontdoen dat, omwille van het gebrek aan een gemeenschapsbeleid in de andere gemeenschap, de federale instelling voor gelijke kansen op een overdreven manier het laken naar zich toetrekt en materies behandelt die tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoren. Men moet klaarheid scheppen : het centrum moet een federale taak vervullen, de gemeenschapstaken moeten door alle gemeenschappen zelf gedragen worden.

Mevrouw de minister, de CVP-fractie steunt volmondig uw beleid inzake migrantten en gelijke kansen. Wij sporen u aan de ingeslagen weg verder te bewandelen. U kan alvast op onze steun rekenen.

De voorzitter : De heer Ulburghs heeft het woord.

De heer J. Ulburghs (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de beleidsbrief inzake het migranttenbeleid en de gelijke kansen heeft de verdienste dat het tweesporenbeleid een coherent geheel is.

Het tweesporenbeleid wordt gekenmerkt door een integratie- en een cultuurbeleid. Vanuit een onbetwistbare achterstandspositie streeft men, met respect voor elkaars eigenheid, naar gelijke kansen en volwaardige participatie van de migrantten. Het tweede spoor is het cultuurbeleid. Vlaanderen is, zoals dat is het verleden ook reeds het geval was, een

Ulburghs

multi-culturele samenleving. De multiculturele samenleving is een bron van kracht en uitstraling voor Vlaanderen. Migrantengroepen die aan hun eigen cultuur en identiteit uitdrukking willen geven, moeten dus gesteund worden.

Ik ben van mening dat deze beleidsbrief positief is en in het huidige klimaat gedurfd. Sommigen menen dat het huidig klimaat tegen de migranten is. Men zou zich wel eens kunnen vergissen !

De dynamische, culturele ontwikkeling door erkenning van de eigen culturele inbreng van de migranten is van het grootste belang.

Mevrouw de minister, ik wil een analyse maken van de verschillende politieke benaderingen inzake de problematiek van de ontmoeting van de diverse culturen. Men kan vier verschillende benaderingen onderscheiden : de individualistische, de etnische, de collectieve en de opbouwende benadering.

Ik zal mijn eigen accenten uitleggen in de opbouwende benadering.

Ten eerste, de individualistische benadering van de cultuurontmoetingen.

De heer Beysen heeft benadrukt dat te veel organisaties hoge bedragen aan subsidies ontvangen. De organisaties dreigen zichzelf te overleven en doen aan inteelt op de rug van hen die behoefte hebben aan steun.

Collega Beysen verklaart dat men aan de echte behoeftigen individueel steun moet verlenen. U mag echter niet vergeten dat de kracht van de kanslozen precies schuilt in een organisatie. De zwakken krijgen geen stem als zij niet verenigd zijn ! Zij beschikken niet over de nodige vorming en macht om hun wensen kracht bij te zetten. Daarom is het zo belangrijk dat zij verenigd zijn. Daarom is het ook belangrijk dat de minister de organisaties steunt die

zich inzetten voor de kansarme bevolking, Vlamingen en migranten.

De heer E. Beysen : Collega Ulburghs, ik ben tegenstander van een te grote versnippering. Door de VFIK-fondsen is het aantal organisaties pijlsnel de hoogte ingegaan. Al deze organisaties ontvangen een stukje van de koek. Antwerpen ontvangt jaarlijks ongeveer 425 miljoen frank. De besteding van deze gelden op het terrein is om bij te huilen ! De opdeling in kleine stukjes, die mekaar bovendien overlappen, wekt de indruk – meer nog – de overtuiging dat heel wat middelen verspild worden. Heel wat mensen zijn van mening dat deze middelen beter kunnen worden besteed. De lokale beleidsniveaus – niet Brussel – moeten nadenken over een efficiëntere besteding van de middelen.

De heer J. Ulburghs : Collega Beysen, is het dan toch mogelijk dat wij bondgenoten zouden worden ! Agalev is eveneens van mening, zoals u, dat basisinitiatieven kansen moeten krijgen. U bent zoals wij tegen de bureaucraties door de overheid. Maar in Antwerpen bepaalt u nog niet het beleid, in Limburg doet u dat echter wel. In Limburg kan u het beleid van de overheid naar de lokale besturen mee bepalen. Maar toch komen daar de basisinitiatieven niet aan hun trekken en vervalt u in de bureaucratie.

Volgens de individualistische benadering die u nastreeft moet cultuur geleid worden volgens de marktregele. De kansarmen moeten geen positieve discriminatie krijgen. Zij moeten zich als individuen aanpassen aan de bestaande cultuur. Agalev is ervan overtuigd dat de collectieve culturele inbreng van migranten belangrijk is. Collega Beysen, het verheugt mij dan ook dat u uw steun toezegt aan organisaties die representatief zijn. Maar hoe rijmt u die met uw individualistische aanpak ?

Naast de individualistische benadering van de interculturele opbouw

staat de enge etnische benadering. Alleen wat ons eigen volk schept, is altijd het beste. Dit is de miskennis van de geschiedenis van de Gouden Eeuw, zowel van Antwerpen als van Amsterdam en van zovele volkeren die een nieuwe dynamiek kregen door de invloed van buitenuit. Door de mekaar ontmoetende culturen, ook vandaag nog, is de dynamische bijdrage van migranten uitermate belangrijke. Zij belet de culturele inteelt en de culturele zelfgenoegzaamheid.

Als voorbeeld geef ik u de mijnwerkers uit Limburg. Ik spreek uit ervaring. Ze werden om economische motieven door de mijninspectie en door de regering naar hier gebracht. Deze mensen werden niet volgens culturele, maar louter volgens economische criteria aangeworven. Zij werden beoordeeld op de kracht van hun handen en hun spieren, terwijl zij ook een culturele kracht achter zich hadden. Naast hun handen en spieren hadden ze ook een hart. Hun mentaliteit en hun cultuur was geen onbeschreven blad. Zij hadden weliswaar geen kans gehad om in hun land hogere studies te volgen. Toch waren zij dragers van de volkscultuur die haar wortels kreeg in een gemeenschappelijke geschiedenis van successen en nederlagen, van collectieve vreugde en ellende, van strijd en bezinning. Hoe kunt u anders begrijpen dat de beste uitingen van volkscultuur van de migranten te vinden zijn in die bevolkingsgroepen die op de onderste trede van de maatschappelijke ladder zitten.

Ik geef u het voorbeeld van de Griekse cultuur die de migranten hier in dit land hebben meegebracht. U zult weliswaar zeggen dat het een voorbeeld uit de Europese Gemeenschap is, maar het kan ook gelden voor de culturen buiten de Europese Gemeenschap. Met de Griekse cultuur bedoel ik niet alleen de cultuur uit het Griekse stamland, maar ook de cultuur vanuit de Grieken uit Klein-Azië. Immers, heel wat Grieken werden, na Atatürk, verdreven

Bij monde van CVP-Raadslid Maurice Didden steunde de CVP-fractie volmondig het beleid van minister Wivina Demeester-De Meyer (CVP) inzake migranten

en zijn vanuit Smyrna, de Zwarte-zeegebieden en Constantinopel naar Griekenland gevlucht. Vandaar zijn ze naar het buitenland betrokken en, onder meer, naar ons land gekomen om in de mijnen te gaan werken. Via de uitingen van hun cultuur in dans, lied, muziek en maatschappelijke inzet, grijpen deze mensen terug naar duizenden jaren ervaring van de Helleense cultuur.

Wetenschappers bestuderen vandaag de zuiverste uitingen van de Griekse cultuur, zoals die niet alleen in Griekenland, maar ook in Klein-Azië leefde, in het buitenland en dus ook bij ons. Door dit netwerk van sociaal-culturele organisaties worden Griekse jongeren gemotiveerd en geïnspireerd. Weet u dat bij de Griekse gemeenschap in dit land, en vooral in Limburg, er geen criminaliteit en geen druggebruik is en dit dankzij het verenigingsleven en deze culturele uitingen ?

Daardoor kunt u niet alleen bespa-

ringen verwezenlijken in het gerechtelijk apparaat maar ook op het vlak van de welzijnszorg want zij nemen dit zelf in handen. De zelforganisatie van deze migranten is dus een goedkope oplossing. We moeten ook daarom reeds deze zelforganisatie dan ook steunen.

Mevrouw de minister, wat geldt voor de Grieken, geldt ook voor de andere migrantengroepen, zoals de Turken, de Koerden, de Italianen enzovoort.

Wat de Italiaanse cultuur betreft biedt de uitzonderlijk belangrijke Italiaanse immigratie schitterende kunstuitingen, die de geschiedenis en de internationale bevruchting in Italië zelf op een verrassende wijze brengen, maar dan in het buitenland. Men vindt de beste culturele uitingen van de geschiedenis en van de folklore in het buitenland waar deze migranten proberen om zich in groep te integreren. De integratie in groep is waardevoller en menselijker dan de integratie als individu. De individualistische en egocentrische opvatting van de cultuur betekent dan ook duidelijk een gemiste kans en een enorme verarming.

Door de migranten, en vooral door hun eigen sociaal-culturele organisaties, wordt aan onze eigen cultuur een unieke kans gegeven tot verdieping, verruiming en bevruchting waardoor Vlaanderen internationaal herkenbaar wordt en het voortouw kan nemen. De subsidiëring van de zelforganisaties is dus belangrijk.

Mevrouw de minister, naast de individualistische en ethnocentrische benadering van de ontmoeting der culturen en de multiculturele samenleving, dreigt er ook een collectivistische benadering van de cultuur en van de interculturele samenwerking en bevruchting.

De migranten moeten in hun culturele eigenheid volkomen worden erkend. Door de redenering bijvoorbeeld dat er geen eigen volksbenadering is, werkt men de revanche in de hand, wat men soms hoort bij be-

paalde collectivistische benaderingen, bij voorbeeld de marxistische benadering. Zij beweren dat een etnische eigenheid niet bestaat. De redenering is dat iedereen gelijk is en de arbeiders over de hele aardbol zich moeten verenigen in een strijd tot ontvoogding. Het is uiteraard goed dat zij zich verenigen, maar het feit dat men het volkse karakter en de inplanting miskent zou wel eens tot revanche aanleiding kunnen geven. Wij maken dit bij voorbeeld mee in ex-Joegoslavië, in het GOS en vele andere landen in de wereld. De aanhangers van het collectivisme beschouwen de cultuur als behorend tot het zogenaamde hogere geestesleven. Zo wordt de cultuur geplaatst in het perspectief van een duale maatschappij, zoals de klassieke marxistische opvatting die een onderscheid maakt tussen de onderbouw met de economie en de bovenbouw met het geestesleven. Deze opvatting is niet alleen voorbijgestreefd maar is ook rampzalig. Ze miskent de volkse opbouw, de participatie van onderop, van de cultuur doorheen het economische, sociale en interpersoonlijke netwerk van conflicten en verzoeningen, van liefde en haat, van onderdrukking en emancipatie.

In die zin heeft de sociale beweging in dit land, en ook in Vlaanderen, zowel van christelijke als van socialistische signatuur, een belangrijke bijdrage geleverd in de volkscultuur. Door zich los te maken van de bovenbouw werden de levensbeschouwingen een inspiratiebron voor de sociale ontvoogdingsbewegingen van onder op. Jammer dat zulks de verzuiling tot gevolg heeft gehad. Spijtig genoeg hebben de cultuurscheppende sociale bewegingen geen voldoende aansluiting gevonden bij de Vlaamse beweging die enkel en alleen als een culturele beweging werd beschouwd en die op haar beurt de sociale beweging onvoldoende heeft erkend als drager van cultuur. Op dit vlak hebben het culturele en het sociale elkaar onvoldoende gevonden. Bij de migranten

Ulburghs

echter is het culturele en het sociale nog verenigd in een emancipatiebeweging die zowel de sociale als de culturele stromingen in Vlaanderen kunnen versterken. Zij zijn dus ver van hen die de cultuur de verstarring indrijven door de alleenaligverklaring van een historische, nationale cultuur die onze Vlaamse Gemeenschap in een conservatief immobilisme drijft.

Ten aanzien van de individualistische, de etnocentrische en de collectivistische opvatting stellen wij een dynamische benadering voor van de samenlevingsopbouw in de ruime zin van het woord. Wij zijn de mening toegedaan dat het bijdragen tot volkscultuur, zowel bij de Vlamingen als bij de migranten, uit de sfeer van de miskening en van het misprijzen moet worden gehaald.

Wij zijn het in die zin volledig eens met het voorstel van mevrouw de minister : de zelforganisatie van migranten moet worden gesteund. Wij waarschuwen haar wel voor het gevaar van partijpolitiseren van het migrantenbeleid. De dynamiek van de migrantenwerking moet zijn eigen weg vinden en niet worden ingekapseld in de partijpolitiek van de overheid. Dit is een reële dreiging : ondergeschikte overheden zoals de gemeentelijke, zetten eigen diensten op, werven zelf mensen aan voor de migrantenorganisaties, terwijl ze dat aan deze laatste moeten overlaten. Die inkapseling beknot de dynamiek die leeft bij migranten. Misschien gebeurt dit alles om electorale redenen, want, wie weet, krijgen migranten ooit stemrecht en dan heb je ze beter op je eigen hand. Het is dus essentieel dat migrantenorganisaties zich zelfstandig kunnen ontwikkelen, mits ze natuurlijk aan een aantal criteria voldoen en worden gecontroleerd door de subsidiërende overheid.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer :

Vorig jaar hebben wij de eigen organisaties van de migranten volgens bepaalde criteria gesubsidieerd. Het is ondenkbaar dat de verleende middelen bij de gemeente zouden terecht komen. Eén van de voorwaarden is trouwens dat de organisatie wordt bestuurd door migranten. Dit is een belangrijk onderscheid. U verwijst misschien naar de integratiecentra, maar in het geval van migrantenorganisaties gaat het wel degelijk om subsidiëringen die rechtstreeks worden toegekend, in zoverre zij dus door migranten zelf worden geleid.

De heer J. Ulburghs : Ik had het inderdaad over integratiecentra. Zij bouwen eigen diensten uit, recruter en benoemen zelf, nemen initiatieven, maar er zijn raakvlakken met de groeperingen van migranten die zelfstandig worden gesubsidieerd. In die zin wil ik vragen dat u aandacht schenkt aan de echte autonomie van de migrantenorganisaties.

Ik vermeldde net nog de dynamiek in de samenlevingsopbouw. Dit fenomeen is niet zuilverbonden, is positief pluralistisch en biedt culturen en levensbeschouwingen de kans elkaar halfweg te ontmoeten. Daarvan zien we een overvloed aan bewijzen in Brussel, Antwerpen, Gent, maar ook in Limburg. De opbouw van de samenleving is per definitie autonoom, want zonder de betrokkenen zelf kan een maatschappij niet worden opgebouwd. Wij moeten de problemen van kansarmen kunnen en mogen erkennen en verkennen met die mensen zelf, oplossingen en initiatieven voorleggen aan de overheid. Die moet dit dan niet als een bedreiging opvatten, integendeel, een pedagogische autonomie is een voorwaarde voor de dynamische ontwikkeling van de kansarmen zelf. Zo was het ook met de arbeidersbeweging en zo vergaat het elke benadeelde klasse in de maatschappij die zich solidair organiseert. Maatschappelijke problemen zoals huisvesting – u kent ongetwijfeld de huurders-

vereniging, die ook door minister De Batselier worden gesubsidieerd – zijn zeer belangrijk en reëel aanwezig bij de migrantenpopulatie. Het is perfect mogelijk buurtgezondheidscentra – die dikwijls tussen en met migranten werken opleidingsprogramma's, taalleergangen, projecten van interculturele bemiddelaars, buurtateliers enzovoort, op te zetten via dergelijke structuren van samenlevingsopbouw. Daar komen de migranten aan hun trekken en kunnen ze actief meewerken.

Wij pleiten tevens voor een globale aanpak van maatschappelijke problemen via samenlevingsopbouw, wat vanzelfsprekend moet gebeuren in overleg met de subsidiërende overheid. Soms krijgt die een eerder agressieve reactie te verduren, maar wanneer men veel ellende meemaakt, dan heeft men recht op wat agressie. De overheid kan dan samen met de betrokkenen criteria en normen opstellen en geregelde controles en evaluaties voorzien. Die autonome structuur van samenlevingsopbouw biedt een garantie tegen partijpolitieke inkapseling. Vroeger stonden partijen meestal huiverig ten opzichte van het toen nog nieuwe concept van samenlevingsopbouw en ervaarden het als een bedreiging. In Limburg staan de partijen die nu aan de macht zijn nog altijd weigerachtig tegenover de autonomie van die nieuwe groepen, zoals basisgroepen, actiegroepen en samenlevingsopbouw. Zij neigen soms zelfs naar een selectieve discriminatie van organisaties die een positieve bijdrage hebben geleverd, maar die zij als tegenstrever beschouwen. Dergelijke zaken mogen niet politiek worden bepaald.

Migrant en samenlevingsopbouw zetten zelf dikwijls zelfstandige initiatieven op en worden zo in feite werkgevers en bepalen zelf de doelstellingen van hun werking. Het is heel belangrijk dat zij daarin slagen, niet in het minst met het oog op integratie.

Mevrouw de minister, ik kom nog

Ulburghs

even terug op het stemrecht voor migranten. In dit verband maakte ik herhaaldelijk een vergelijking met de sociale beweging en het sociaal stemrecht. U weet dat migranten, die werknemer zijn in een bedrijf, mogen stemmen voor een vakbondsafgevaardigde en een verantwoordelijke voor gezondheid en veiligheid. Ze mogen zich zelfs zelf kandidaat stellen en er zijn al een aantal voorbeelden waar verkozenen die taak met succes opnemen. Dit vormt een belangrijke factor ten aanzien van de integratie in de arbeidsgemeenschap. Dat is voelbaar in hun milieu, in hun buurten en wijken. Zolang migranten geen stemrecht hebben, om te beginnen op gemeentelijk vlak, worden zij niet ernstig genomen en zal men geen voldoende aandacht schenken aan de oplossing van hun problemen. Niemand onderneemt iets in die richting, misschien omdat mensen niet over het nodige zelfbewustzijn beschikken, maar ook omdat migranten niet mogen stemmen. Het siert u, mevrouw de minister dat u daarvoor hebt gepleit, maar het is jammer dat u niet meer steun kreeg voor dat standpunt. Democratische partijen mogen zich niet laten afschrikken door eventuele kritiek vanuit bepaalde hoek. Hun christelijke of socialistische inspiratie, hun vrijheidsdenken zou hen voldoende motieven moeten bieden om het migrantenstemrecht te steunen. Ik heb het dan over stemrecht op Europees vlak, maar ook in de gemeentelijke sfeer. Alleen Agalev, de groenen staan ondubbelzinnig achter dit voorstel dat later eventueel ook kan worden uitgebreid naar een provinciaal en nationaal niveau. Het is immers een essentieel element om tot integratie te komen.

Ten slotte moet de naturalisatieprocedure worden versoepeld. Als lid van de bevoegde commissie stel ik vast dat gediplomeerde migranten, politieke vluchtelingen en dergelijke, die onze taal niet of moeilijk

spreken bijna onmiddellijk worden genaturaliseerd. De arme drommels die hier het zware werk verrichten dat wij niet eens willen doen daartegen, moeten oneindig lang wachten omwille van een klein strafblad of omdat ze de taal nog niet genoeg beheersen. Hun kinderen zijn hier geboren en spreken dikwijls uitsluitend Nederlands. De beleidsnota is hoe dan ook een positieve noot en een goede aanzet, maar wij vragen meer aandacht voor de samenlevingsopbouw, de dynamiek van kansarme bevolkingsgroepen waartoe ook migranten behoren. (*Applaus bij Agalev*)

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer H. Lauwers (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vooraf wil ik even een bedenking formuleren.

Het reglement van de Vlaamse Raad zou een beperking van de spreektijd moeten invoeren voor de bespreking van dergelijke beleidsbrieven. Naarmate het later wordt, ebt de interesse immers weg, wat de intensiteit van het debat niet ten goede komt en de spreker niet echt stimuleert.

De beleidsbrief omvat zowat alle beleidsdomeinen van de Vlaamse regering maar ik beperk me tot de grote lijnen, namelijk het principe van een tweesporenbeleid, de schijnbare tegenstellingen die daarmee gepaard gaan en ook de discussie die daaraan vastzit.

Het tweesporenbeleid behelst enerzijds het integratiebeleid dat gelijk staat met de lat gelijk leggen. Anderzijds maakt het beleid inzake culturele identiteit er ook deel van uit.

Een dergelijke materie vormt altijd grond voor een discussie en dat is overall merkbaar : bij onderzoekers, de mensen in het veld en de migranten zelf. Mijnheer Dewinter merkte al op dat twee VUB-communicatiewetenschappers, de heren Blom-

maert en Verschuere – een controversieel boek schreven over het migrantendebat vanuit een linguïstisch standpunt. Het ontleedt onder meer de termen en uitdrukkingen zoals integratie en assimilatie, multiculturele samenleving en culturele identiteit. Ook hier bestaat daarover nogal wat verwarring, wat vanzelfsprekend leidt tot controversiële stellingen. In het boek vinden wij daarvan voorbeelden : men zegt onder meer dat het Koninklijk Commissariaat voor de Migranten en de Vlaamse regering premissen van integratie hanteren die in feite zijn afgeleid van extreem etnisch nationalisme. Dat vormt het onderwerp van mijn betoog. Ik ben het niet eens met de conclusies van het boek, maar het kan nuttig blijken om het debat te openen. Misschien zal het ook hier tot een zuiverder taalgebruik, minder begripsverwarring en een betere omschrijving van doelstellingen leiden.

Om te beginnen moet ik dan het begrip integratie in vraag stellen : waarover hebben wij het dan ? Over cultuur, maar wat is dat dan weer ?

De heer Hancké zei in de commissie of in de werkgroep dat hij cultuur beschouwde als alles wat tot het hogere geestesniveau behoorde. Daar ga ik niet mee akkoord, de definitie moet breder zijn. Het moet gaan over het geheel van – volgens een definitie van Mooy, een Nederlands socioloog – denkbeelden, waarden, gedragsregels en verwachtingen van samenlevingen en groepen daarin. Dit laatste vooral is belangrijk. Bovendien omvat cultuur ook alles wat die samenleving bijdraagt aan de natuurlijke omgeving waarin ze bestaat. Dat betekent dat het niet enkel gaat over de grote geestesstromingen, de godsdiensten en wetenschappelijke paradigma's, maar evenzeer over muziek, relatiepatronen, ouders-kindrelaties, kleding, eten en drinken enzovoort. De heer Dierickx vermeldde dit al in een vorig debat naar aanleiding van Vlaanderen-Europa 2002 en noemde het

Lauwers

het natuurbedwang. Dat is een goede definitie, maar het impliceert wel dat er binnen de cultuur een grote diversiteit is en dat er tegenstromingen en subculturen leven. Het wordt dan tevens duidelijk dat er varianten zijn, dat de Vlaamse cultuur een variant is op een grote onderliggende structuur van Europese cultuur. Er zijn dus in deze materie geen afgebakende gebieden, omdat er teveel rekening moet worden gehouden met schemerzones, een soort invloedssferen. Homogene, monolitische blokken zijn fantasie en dat geldt zowel voor de Vlaamse culturele eigenheid als voor Marokkaanse en Turkse. De voortdurende interne wisselwerking en verschuivingen binnen een cultuurgebied en de externe uitwisselingen maken dit onmogelijk.

Het klinkt allemaal zo mooi en wekt de indruk dat er geen problemen kunnen rijzen. De heer Dierickx vraagt zich bijvoorbeeld af hoe verschillend mensen moeten zijn om niet langer in eenzelfde samenleving te kunnen gedijen? Dat is volgens mij een verkeerde vraag.

Want de intentie en het vermogen van mensen om te kunnen samenleven is in principe oneindig. Daar gaat het hier echter niet om, want wat hier gebeurt, is het plots en bruusk bij elkaar brengen en vermengen van twee of meer culturen. Hoe verschillend er die op dat moment zijn, hoe moeilijker dat ongetwijfeld is, want er ontstaan meer wrijvingspunten, contrasten en ook wederzijds onbegrip. Het staat haaks op het langzaam, wederzijds beïnvloeden van culturen. Dat geldt natuurlijk a fortiori voor bepaalde concentratiegebieden waar er bovendien nog sociaal-economische armoede aan beide kanten optreedt.

De aanwezigheid van Joden in Antwerpen heeft altijd minder problemen opgeleverd dan de huidige situatie, en dat heeft misschien wel te maken met het feit dat de Europese cultuur eigenlijk van een Joods-

Christelijke traditie afstamt, maar ook de kapitaalcracht van die groep heeft een grote rol gespeeld.

Er is een verschil tussen de spontane wisselwerking van culturen aan de ene kant en de plotse confrontatie van meerdere culturen binnen stadswijken. Er is dus een probleem. Het begeleid terugkeren is mijns inziens geen oplossing voor het probleem, want het is inhumain en druist in tegen mensen- en volkerenrechten.

Al is het antwoord van de heer Dewinter niet juist, zijn vraag is wel belangrijk. Moeten wij namelijk een multiculturele samenleving stimuleren – het naast elkaar bestaan van culturen –, of moeten wij streven naar de integratie van culturen? Dat zijn twee verschillende opties. Blommaert en Verschuere hebben gelijk, wanneer zij in de discussie stellen dat die twee termen door elkaar worden gebruikt, terwijl ze wezenlijk verschillend zijn.

Als we het hebben over de integratie van culturen, wil dat zeggen dat wij van twee of meer culturen iets nieuws proberen te maken. Dat kan, het is al in de loop der eeuwen vorgevallen, maar het is een spontaan proces dat niet kan worden opgelegd. Wat zou bijvoorbeeld in een geïntegreerd cultuurpatroon tussen de migrantengemeenschappen en de Vlaamse cultuur de verhouding tussen mannen en vrouwen moeten zijn?

Integratie is een proces waar de overheid weinig vat op heeft, tenzij ze bewust zou sturen naar een model – en hier volg ik de redenering van Verschuere en Blommaert – met het gevaar dat zij daardoor een soort van deculturalisering zou inzetten en een cultuur haar wortels moet loslaten ten voordele van een andere. Dit lijkt mij ook de stelling van de heer Beysen. Dat is in wezen het VLD-model.

Het heeft trouwens veel met onzuivere taal te maken. Als wij het woord integratie in het dagelijks taalgebruik hanteren, dan bedoelen

wij daar iets anders mee. Wij hebben het dan namelijk over een evenwichtige integratie die alle positieve en negatieve argumenten bij elkaar tracht te brengen.

De andere pool is de multiculturele samenleving, die het bewust – mede door de overheid – instandhouden is van een samenleving met twee of meer culturen naast elkaar. Dat kan, en dat proberen wij bij voorbeeld in Brussel te bewerkstelligen. Dit loopt echter niet van een leien dakje, want er zijn heel wat instellingen voor nodig. In het geval van Brussel gaat het dan nog maar over twee grote culturen, die bovendien eigenlijk varianten zijn van een Europese cultuur en waar de cultuurdrager de taal het enige grote verschilpunt is.

De vraag is dus of men van Brussel, Antwerpen of Gent multiculturele steden kan maken in deze betekenis van het woord. Ik twijfel er ten zeerste aan. Het fenomeen van de melting pot leidt in de Verenigde Staten niet tot vreedzame coëxistentie van culturen in de steden, maar wel tot verdrinking, rivaliteit en tot dominantie van verschillende groepen en ook tot het wegebben van culturen, de cultuurloosheid en de algehele vervlakking. Wij zouden zeer ingewikkelde instellingen moeten creëren om in zulke steden allerlei rechten en evenwichten te waarborgen, zonder in een vijfvoudige verzuiling of een soort apartheid tussen culturen te vervallen.

Ik stel mij bovendien de vraag of dit hier wel aan de orde is. Eigenlijk gaat het hier steeds om subculturen van minderheden binnen steden en gemeenten die in grote mate Vlaams zijn – Brussel buiten beschouwing gelaten.

Mevrouw de minister, zowel de term multiculturele samenleving als de term integratie dekken eigenlijk andere dingen dan wat wij bedoelen. Wij creëren daardoor verwarring, al heb ik ook al pamfletten ondertekend en resoluties mee goedgekeurd

Lauwers

waarin die woorden werden gebruikt. In de huidige resolutie wordt de term "interculturele samenleving" gebruikt, wat een interferentie tussen de culturen aangeeft. Het onjuiste van de stellingen van Blommaert en Verschueren is precies dat zij ervan uitgaan dat er maar twee modellen zijn. Zij onderscheiden aan de ene kant de mono-etnische, homogene samenleving – wat volgens hen niet enkel de stelling zou zijn van een extreem-Vlaams nationalisme, maar zelfs door mevrouw Demeester en mevrouw D'Hondt wordt gevolgd – en aan de andere kant de multiraciale samenleving.

De Volksunie-fractie heeft echter ook aandacht voor de inpassing van culturele minderheden in een Vlaamse samenleving. Dat is een derde weg. Er moet een beleid worden gevoerd, dat gericht is op de maximale integratie van mensen uit andere culturen in deze regio van Europa, maar met het recht op hun eigen cultuur, zonder aculturatie als beleidsdoelstelling aan te voeren. Dat houdt in dat deze mensen meer moeten doen dan de verkeersregels respecteren. Ze zijn ook onderworpen aan allerlei wetten, zoals de wetten op het taalgebruik in relaties met de overheid, de wetten inzake seksueel misbruik en de wetten inzake de schoolplicht.

Hun cultuur is ook van belang, en het bestaan ervan is even evident omdat alleen dat kan leiden tot een dialoog met de Vlaamse en Europese cultuur.

Ik ben voorstander van dit tweesporenbeleid, tussen gelijke kansen enerzijds en culturele identiteit anderzijds, met het stimuleren van zelforganisaties en cultureel onderwijs. Dat is namelijk de enige manier om een dialoog en bevruchting van culturen mogelijk te maken. Net zoals pluralisme veronderstelt dat er meer dan één mening bestaat, veronderstelt de wederzijdse verrijking van culturen dat er meer dan één cultuur is.

Dat is ook de reden waarom wij voornamelijk veel moeilijkheden hebben met de tweede generatie migranten. Zij zijn schijnbaar het meest geïntegreerd – ze dragen ook allemaal jeans en ze rijden ook allemaal op bromfietsen –, maar intussen zijn zij, meer dan hun ouders, van hun eigen cultuur vervreemd. Zo vallen zij tussen twee stoelen, en dat leidt in sommige gevallen tot een soort normloosheid, en in ieder geval tot individualisme.

Culturele identiteit moet dus leiden tot betere individuele integratie en betere communicatie tussen hun cultuur en de onze. Dat moet dan ook naar voor komen in het beleid, dat elke vorm van integrisme afzweert. Zowel een Vlaamse als een vreemde vorm van integrisme houdt heel wat gevaren in.

Mevrouw de minister, uiteindelijk gaat deze kwestie over de definitie van de termen. Voor onze fractie zijn de eindtermen niet de multiculturele melting pot, en ook niet de deculturalisering. Wij pleiten wel voor een harmonisch inpassen van minderheidsculturen in Vlaamse steden en gemeenten. In een eerste fase zal er dan aan conflictbeheersing moeten worden gedaan, en zullen er door positieve discriminatie en door het inhalen van de achterstand gelijke kansen worden geboden. Het stimuleren van cultuurkennis, zowel die van zichzelf als die van de nieuwe omgeving, is ook van groot belang.

Wij weten echter niet wat daar uiteindelijk het resultaat van zal zijn, maar we mogen wel de ambitie en de hoop koesteren dat wat in onze cultuur verrijkend is voldoende kracht heeft om ook door minderheden overgenomen en geassimileerd te worden. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan de verhouding tussen man en vrouw in hun cultuur.

Het proces kan natuurlijk ook in de andere richting verlopen. Waar het nu nog gaat om Turken, Marokkanen en Vlamingen, kunnen we ooit zonder problemen Vlaamse Koer-

den, Vlamingen van Berberse afkomst of zelfs Mohammedaanse Vlamingen aantreffen. Het kan best zijn dat mijn dochter of uw kleinzoon zich bij deze groepen aansluit.

Het is echter zeker geen multiculturele samenleving in de letterlijke betekenis van het woord, en het is evenmin de gedwongen integratie met deculturalisering. Het is het resultaat van een goed gericht minderhedenbeleid dat culturen erkent en de wederzijdse invloed van die culturen stimuleert.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer *(op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, aangezien wij over deze problematiek reeds verschillende debatten hebben gevoerd, zal ik mijn antwoord vrij kort houden.

De beleidsbrief Migrantenbeleid is mede tot stand gekomen vanuit de ICM, de Interdepartementale Commissie Migranten van de Vlaamse administratie en geeft het beleid realistisch weer. Een aantal factoren zijn inderdaad reeds gewijzigd. Door specifieke omstandigheden is er tussen de indiening van deze beleidsbrief en de bespreking ervan nogal wat tijd verlopen.

In de nabije toekomst zullen aan de verdere ontwikkeling van dit beleid nog een aantal elementen worden toegevoegd.

De bespreking in de commissie was zeer belangrijk. Een aantal factoren uit het verslag, waarvoor ik de verslaggever overigens hartelijk dank, zullen worden opgenomen in het rapport van de volgende Interdepartementale Commissie Migranten.

Dit rapport zal eind januari aan het college van de secretarissen-generaal en vervolgens aan de regering worden vorgelegd. Uit dit rapport zal blijken hoe het migrantenbeleid is geëvolueerd. Het zal de resultaten in verband met de tewerkstelling van migranten, meer in het bijzonder de

Demeester-De Meyer

tewerkstelling van migrantenvrouwen bevatten, alsook de resultaten van de vormingssessies georganiseerd door de OCMW-vormingsdienst. Bovendien zal er een hoofdstuk worden besteed aan de huisvesting. Hierin zullen de resultaten van het urgentieplan inzake sociale huisvesting worden vermeld. Intussen zal ook blijken in hoeverre de wijziging van de OCMW-wetgeving, en de omzendbrief van de federale minister Tobback aan de gemeenten op lokaal vlak hebben bijgedragen tot een toename van de tewerkstelling van migranten in het openbaar ambt. De effecten op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap zijn nog niet bekend, aangezien de schrapping van de nationaliteitsvereiste van februari 1993, pas op 1 januari jongstleden, met het nieuwe ambtenarenstatuut in voege is gegaan.

Ik heb aan de minister-president een brief geschreven met betrekking tot het zelfstandig ondernemerschap bij migranten. Ik kan de heer Didden meedelen dat het Vlaams Instituut voor Zelfstandig Ondernemen, dat ressorteert onder de bevoegdheid van de minister-president, en dat het zelfstandig ondernemen activeert, zal worden uitgenodigd om actief aan de Interdepartementale Commissie Migrantendeel te nemen. Er wordt dus concreet ingespeeld op een behoefte die bij de migrantenbevolking leeft, wat de integratie bevordert.

Het HIVA heeft een onderzoek uitgevoerd met betrekking tot de doelgroepafbakening en de registratie. Ik zal de resultaten van dit onderzoek zo snel mogelijk aan de commissie voorleggen.

Het advies van de Interdepartementale Commissie Jeugdzaken dat in de loop van dit jaar moest worden afgevoerd, zal nog in het begin van dit jaar aan de Vlaamse Raad worden voorgelegd en het zal ook worden opgenomen in het volgende rapport van de Interdepartementale Commissie Migrantendeel.

Verschillende leden hebben vragen gesteld met betrekking tot de werking en de verdere ontwikkeling van het Vlaams Centrum voor Integratie van Migrantendeel, het VCIM. Op vraag van velen zal de nieuwe structuur voor dit centrum decretaal worden vastgelegd.

Op het ogenblik zijn er in de Vlaamse Gemeenschap drie werkvormen ten aanzien van minderheden : ten eerste, de werkvorm voor de migrantendeel, ten tweede, de werkvorm voor de asielzoekers waarin ook aandacht wordt besteed aan de opvang en ten derde, de werkvorm voor de woonwagengebouders. Het is onze bedoeling om een Vlaams Centrum voor Integratie van Minderheden op te richten, dit niet als concurrentie voor de federale centra, maar om het beleid in dit Vlaamse centrum goed te kunnen uitbouwen.

De heer Beysen vroeg zich af of dit noodzakelijk was. Door de oprichting van een dergelijk centrum zullen wij de middelen waarover wij beschikken beter en efficiënter kunnen aanwenden.

In samenwerking met het Vlaamse parlement zullen wij ook proberen een heroriëntering van de lokale integratiecentra in te bouwen. Er zijn namelijk regionale- en lokale integratiecentra. De afbakening van de lokale integratiecentra moet decretaal worden vastgelegd. De lokale entiteiten moeten meer verantwoordelijkheid krijgen. Zij moeten meer bij het beleid worden betrokken. In de gemeenten waar er problemen zijn, kan in deze centra een basiswerking worden uitgebouwd, dit evenwel niet uitsluitend ten aanzien van de migrantendeel, maar ten aanzien van alle minderheden.

De heer J. Ulburghs : Zal er ook aandacht worden besteed aan de samenlevingsopbouw ?

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer Ulburghs, deze suggestie zullen wij in overweging nemen. De samenlevingsopbouw kan eventueel

ook samen met de polyvalente centra worden uitgebouwd. Bij de bespreking van het decreet op het algemeen welzijnswerk zullen wij nagaan hoe dit het best georganiseerd kan worden.

Mijnheer de voorzitter, op het ogenblik zijn de lokale integratiecentra in hoofdzaak gevestigd in de steden waar zeer veel migrantendeel wonen, de samenlevingsopbouw is meer verspreid. Ik ben het er dan ook mee eens dat de VFIK-middelen op een meer efficiënte wijze moeten worden aangewend.

Ik nodig u uit om te samen te zoeken naar structuren waarin deze VFIK-middelen op een nog efficiëntere wijze aangewend kunnen worden. Ik ben een groot voorstander van het aanwenden van deze VFIK-middelen in het normale welzijnswerk dat zich in hoofdzaak richt tot de meest kansarmen uit onze maatschappij. Ik meen dat dit de meest efficiënte wijze van werken zal zijn. Of dit dan gebeurt via de OCMW's of via het welzijnsbeleid dat wordt uitgestippeld vanuit de Vlaamse Gemeenschap, is een debat dat we kunnen voeren. Als u spreekt over de 425 miljoen frank die in Antwerpen jaarlijks worden besteed, dan kan dit deels via het OCMW zelf en deels via het algemeen welzijnswerk dat in Vlaanderen wordt uitgebouwd, onder meer ook ten aanzien van thuislozen.

Mijnheer de voorzitter, ik denk dat ik hiermee een aantal nieuwe elementen van het beleid heb aangegeven. Ik wil eindigen met een beschouwing over de uiteenzetting van de heer Lauwers. Ik apprecieer ze en ik dank hem voor de wijze waarop hij de analyse heeft gemaakt. Ik heb geboeid geluisterd naar de wijze waarop hij de termen probeert te interpreteren. Het was een goede benadering. De concrete invulling van het beleid past vrij sterk in zijn interpretatie van hoe een beleid kan worden uitgestippeld. Ik wil eindigen met te zeggen dat om tot gelijke kan-

Demeester-De Meyer

sen te komen, alsnog een voorrangsbepaald moet worden gevoerd. Ik zou bijna durven zeggen dat het een positief discriminatie beleid is. Dit is inherent verbonden aan het feit dat er met minderheden wordt werkt. Ik ben een absolute voorstander van het blijven voeren van dit voorrangsbepaald om tot gelijk kansen te komen, met respect voor de eigen identiteit en cultuur, maar zeker en vast met een groei naar elkaar toe en het integreren van de verschillende culturen. Dat is ook een proces. Dit is niet iets wat je zomaar kan forceren. Dit is een proces waarvoor we kiezen en dat we bewust met het beleid willen ondersteunen. (*Applaus*)

Motie van aanbeveling

De voorzitter : Door de heren Ulburghs, Sleenckx, Didden en Lauwers werd tot besluit van dit debat een motie van aanbeveling ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : In de marge van deze bespreking houd ik eraan u mee te delen dat morgen om veertien uur de commissie van Onderwijs, Vorming en Wetenschapbeleid haar werkzaamheden voortzet met als eerste punt het non-discriminatiepact. Ik deel ook mee dat de leden van de werkgroep Migranten op deze commissievergadering worden uitgenodigd.

INTERPELLATIES (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het uitblijven van een numerus clausus voor de studenten geneeskunde

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Valkeniers tot de heer Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het uitblijven van een numerus clausus voor de studenten geneeskunde.

De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, een aantal maanden geleden startten de professoren Briot van de ULB en Dercq van de UCL met een onderzoek naar de mogelijke voorspelbare evolutie van het medisch aanbod op grond van mathematische modellen.

Het onderzoek dat Briot en Dercq hebben verricht bevestigt de stelling dat we, hoe kan het ook anders, recht op een catastrofe afstevenen. In tegenstelling tot wat in sommige middens wordt beweerd, loopt het aantal afgestudeerde artsen niet terug, maar valt eerder een nieuwe groei waar te nemen, terwijl de instroom al lang kordaat diende te worden aangepakt. De cijfers tarten elke verbeelding, zeker als men weet dat bijvoorbeeld in Frankrijk het aantal studenten in de eerste kandidatuur tot 3.500 wordt beperkt, voor een bevolking die zesmaal groter is dan de onze. Bij gebrek aan overheidsmaatregelen die deze beweging moeten stoppen, ziet het er naar uit dat België over 20 jaar met een onvoorstelbaar rekord van 50.000 artsen opgezadeld zit, wat neerkomt op één arts per 200 inwoners !

Het hoeft geen betoog dat het onge-

hoorde laxisme dat vandaag ten toon wordt gespreid in de 21ste eeuw tot een regelrechte catastrofe zal leiden, en dat terwijl gewezen federaal minister Anselme het onlangs zelf nog had over de verpaupering van de medische beroepen en de daaruit voortvloeiende kostenstijging voor de sociale zekerheid. Professor Remy Maes van de UIA schreef terecht in een Vrije Tribune in het artsensblad *Semper*, dat men werd uitgejouwd toen men 30 jaar geleden de term numerus clausus in de mond durfde te nemen. Persoonlijk wil ik eraan toevoegen dat mij hetzelfde te beurt viel toen ik, 18 jaar geleden, in de Kamer van Volkvertegenwoordigers maar durfde te gewagen van een numerus clausus. Vooral de SP had toen de mond vol van corporatisme en een aanval op de democratisering van ons onderwijs. Nochtans verklaart vandaag de heer Peeters, voorzitter van de socialistische mutualiteiten, ronduit dat een afremming van het aantal geneesheren meer dan dringend noodzakelijk is. Vandaag kan ik alleen met spijt vaststellen dat men zeer veel kostbare jaren verloor vooraleer bepaalde politici, onder druk van de budgettaire moeilijkheden, tot dit besluit kwamen. Nochtans namen alle ons omringende landen en zelfs veel belangrijke landen in andere werelddelen, reeds tientallen jaren geleden de nodige maatregelen. Het was dan ook niet te verwonderen dat de World Conference of Medical Education zich in 1988 in Edinburgh uitsprak voor een selectie van de kandidaatstudenten en voor een evenwicht tussen het aantal afgestudeerde dokters en de nationale noden aan dokters.

Bovendien heeft ook het Raadgevend Comité voor de Medische Opleiding van de commissie van de Europese Gemeenschappen reeds in 1988 in een aanbeveling gewezen op een dringende noodzaak om de invloeden te onderzoeken van het aantal medische studenten op de kwaliteit van de opleiding. Dezelfde aanbeveling wees eveneens op het in de

Valkeniers

hand houden van het beperken van het toelaten van studenten geneeskunde als het meest belangrijke en meest urgente probleem dat moest worden opgelost. Dat is een zeer belangrijk gegeven.

Mijnheer de minister, op 26 mei jongstleden hebt u tijdens de discussie over mijn voorstel van decreet houdende de organisatie van een gemeenschappelijk studiejaar voor enkele studiegebieden aan de universiteiten met het oog op de beperking van het aantal studenten geneeskunde volmondig toegegeven dat u zelfs reeds door uw Nederlandse collega en uw Waalse collega door zijn Franse collega werden geïnterpelleerd over het feit dat wij in België ongelimiteerd geneesherendiploma's uitreiken terwijl zijzelf hun aantal in toom houden. Met de gelijkwaardigheid van de Europese diploma's vinden zij dit, terecht, een boycot van hun maatregelen en een inbreuk op de Europese solidariteit.

Alhoewel de Koninklijke Academie voor Geneeskunde in haar document over de medische vorming in navolging van wijlen rector Piet De Somer, waarschuwde tegen het gevaar van te veel studenten met een minderwaardige vorming door het overschrijden van de opvangcapaciteit van de medische faculteiten, hebben wij in het afgelopen jaar spijtig genoeg moeten meemaken dat onze universiteiten op een schaamteloze manier hun verantwoordelijkheid ontvluchten met allerlei uitvluchten, waar iedereen weet dat het hoofdzakelijk een financiële kwestie is.

Zowel bij de opleiding als tijdens de bijscholing is het onderwijs meer theoretisch dan praktisch en er kan geen diagnose meer worden gesteld zonder bloedanalyses en RX onderzoeken. Kan men, terwijl de klinische geneeskunde in de verdrukking geraakt, nog verstomd staan over een overconsumptie van technische prestaties en een niet langer in de hand te houden kostenexplosie ?

Mijnheer de minister, in de kliniek waar ik werk, zijn er stagiaires. Bij de jongste examentijd vroeg een student mij een neurologisch onderzoek voor te doen omdat hij veronderstelde dat hij bij zijn examen een patiënt neurologisch zou moeten onderzoeken. Toen ik naar het resultaat van zijn examen vroeg, antwoordde hij mij dat hij geen patiënt had moeten onderzoeken omdat er té veel studenten waren. Met andere woorden, wij komen tot een toestand waarbij dokters worden opgeleid zonder dat zij nog een patiënt zien. Dat is zeker geen goede manier om geneesheren op te leiden. De dokters in opleiding worden momenteel uitgestuurd over alle uithoeken van de wereld omdat er hier niet genoeg mogelijkheden zijn. Welke waarborg hebben wij dat die opleiding goed is ? Ikzelf ben inder tijd uitgestuurd naar de Verenigde Staten. Ik beschikte over een redelijke kennis van de Engelse taal die vooraf werd getest. Kennen de studenten voldoende de vreemde taal om in het buitenland te studeren ? Welk toezicht is daarop ? Men is verplicht om dergelijke uitwegen te zoeken omdat men geen mensenmateriaal genoeg heeft om de studenten op te leiden.

Bepaalde politieke partijen, zoals onlangs nog de CVP, willen nog steeds de toestand niet onder ogen zien en verwachten alle heil van voorlichtings- en ontradingcampagnes die volgens u, mijnheer de minister, niets opleveren, zoals u ook in de commissie hebt gezegd.

De nota van de Vlaamse Universiteitsstudenten en de Vereniging van Vlaamse Studenten van 24 februari 1993 wil aantonen dat er geen verband bestaat tussen het aantal dokters en de Riziv-uitgaven. Die nota staat vol met valse, onrealistische en sectaire argumenten die gaan antwoord geven op de twee hoofdargumenten voor een numerus clausus namelijk de vraag of wij nog langer een goede kwaliteitsgeneeskunde bieden en of onze geneeskunde betaalbaar blijft.

U hebt zich in uw schrijven van 16 maart 1993 aan federaal minister Moureaux bereid verklaard een numerus clausus uit te werken onder bepaalde voorwaarden, onder meer een grotere inspanning vanwege de Waalse universiteiten vermits de Franstalige Gemeenschap in ons land proportioneel 5.000 geneesheren meer telt dan de Vlaamse Gemeenschap. Dit laatste verklaart ook voor een groot deel de overconsumptie in het zuiden van het land.

Uit de studie van de professoren Briot en Dercq blijkt eveneens dat de tegenstellingen tussen het noorden en het zuiden – met een bevolking van zes Vlamingen voor vier Franstaligen – niet af- maar toenemen, vermits het aantal Franstalige afgestudeerden nog steeds het hoogst is. Dat is een niet onbelangrijke factor en sedert lang de steen des aanstoots bij elke discussie omtrent het invoeren van een numerus clausus, zoals hierboven aangehaald. Aan de hand van de huidige gemiddelden – zo'n 550 Franstalige tegenover 650 Vlaamse afgestudeerden per jaar – en de verschillende werkhypothesen omtrent een mogelijke gedifferentieerde numerus clausus naargelang de gemeenschap, tonen Briot en Dercq aan dat er nog geen taalevenwicht in zicht is. De communautaire verschillen zullen dus nog lang het debat over de beperking van het medisch aanbod vergifigen.

Dat betekent volgens mij dat het mogelijk moet zijn daarover te spreken, zelfs al kunnen die communautaire verschillen in de nabije toekomst niet worden weggewerkt. Ik kan mij niet akkoord verklaren met het pingpongspel dat hier werd opgevoerd.

Mijnheer de minister, ik wilde u in februari van vorig jaar over deze materie interpellieren. Het bureau van de Vlaamse Raad heeft mij dat belet. Men verwees mij naar de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid omdat ik een voorstel van decreet had ingediend.

Valkeniers

U hebt mij in mei gevraagd de bespreking van mijn voorstel van decreet uit te stellen omdat u in juli een gesprek zou hebben met uw collega's. Die bespreking is afgelast en ik weet niet of er nadien een geweest is, u zult mij dat zo dadelijk wel zeggen. Ik had verwacht dat dit punt bij het heropenen van het parlementaire jaar opnieuw ter sprake zou worden gebracht in de commissie en dat wij uw verslagen hadden kunnen inzien. Daarvan is niets in huis gekomen. Ik heb in de Senaat dan een nieuw interpellatieverzoek ingediend. Men heeft mij opnieuw naar u verwezen. Reeds voor Kerstmis heb ik een interpellatieverzoek ingediend in de Vlaamse Raad. Dat is slechts na Nieuwjaar ter sprake gekomen. De vorige keer mocht ik om zeven uur spreken. Vandaag krijg ik een voorkeurbehandeling, want het is nog maar vijf uur. Het heeft dus ongeveer een jaar geduurd vooraleer men ons de kans gegeven heeft om daarover in plenaire vergadering te spreken. Ik stel nu vast dat er veel mensen afwezig zijn die er in de commissie meestal wel zijn. Ik vraag mij daarbij dan toch af of de commissie niet beter geweest was. Ik kom nog even terug op de tegenstellingen tussen Vlamingen en Walen. Indien men uitgaat van de veronderstelling dat men de huidige instroom in Vlaanderen behoudt – 650 afgestudeerde artsen per jaar – en indien er langs Franstalige zijde een strenge numerus clausus wordt ingevoerd – 250 afgestudeerden per jaar – zou het noord-zuidevenwicht slechts tussen 2016 en 2021 kunnen worden hersteld. Niemand zal mij beschuldigen van communautaire demagogie wanneer ik zeg dat dit verschil een speciale aandacht moet krijgen en het voorwerp moet uitmaken van een eerlijk en diepgaand gesprek. Op 26 mei jongstleden heb ik mij, zoals ik reeds zei, bereid verklaard de bespreking van mijn voorstel van decreet tot na de vakantie uit te stellen om de resultaten van een noodzakelijk overleg tussen de federale

overheid en de beide gemeenschappen af te wachten.

Graag vernam ik wanneer de excellenties opnieuw aan tafel zullen gaan zitten. Op mijn interpellaties van 2 december 1993 in de Senaat antwoordde minister Anselme dat hij vlug resultaten wil bereiken, zo mogelijk zelfs nog voor de aanvang van het volgende academiejaar. Volgens hem houdt het probleem vooral verband met het te hervormen financieringssysteem van de universiteiten. Als er binnen een maand geen akkoord zou worden bereikt, zou hij met minister De Galan onderzoeken welke maatregelen op federaal niveau moeten worden genomen om de zaken te laten vooruitgaan.

Graag vernam ik wanneer de excellenties een akkoord denken te bereiken. Het is toch ondenkbaar dat onze twee gemeenschappen, tegen alle andere landen van de Europese Unie in, een standpunt zouden blijven handhaven dat alleen maar kan leiden tot een minder goede en een onbetaalbare geneeskunde, waarbij uiteindelijk vooral de patiënt de rekening betaalt.

Mijnheer de minister, dit is mijn persoonlijk standpunt. Ik kan u zeggen dat de VLD het eens is met mijn voorstel van decreet. Zij gaan akkoord met een interuniversitair examen na de eerste polyvalente kandidatuur, het tweede deel van mijn voorstel. Over het derde deel van mijn voorstel, de numerus clausus zelf, is er op dit ogenblik nog geen eensgezindheid. *(Onderbreking door de heer A. Denys)*

Mijnheer Denys, u weet ook dat wij in maart een congres zullen hebben dat aan deze materie zal worden gewijd. Ik zal daar amendementen indienen bij de teksten en ik zal uitleggen waarom ik voorstander ben van een numerus clausus.

Inzake de contingentering is het standpunt van de partij op dit ogenblik negatief omdat men zich ook nog uitspreekt voor een ingangsexamen

voor alle verschillende universitaire studierichtingen. Men zou dus eigenlijk een ingangsexamen doen voor de faculteit en nadien, na de eerste kandidatuur, nog een interuniversitair examen. Men kan echter altijd van mening veranderen en zoals u weet, werd mijn voorstel destijds mede ondertekend door een aantal collega's die vandaag ook deel uitmaken van de VLD-fractie. Het congres zal daarover een definitief standpunt moeten bepalen.

De minister heeft nu toch een jaar tijd gehad om na te denken en een half jaar om met zijn collega's overleg te plegen over de wijze waarop zij dit probleem zullen aanpakken. Ik had graag het resultaat gekend.

Alle artsverenigingen – ook alle artsensyndicaten die het zelden eens zijn over iets – spreken zich uit voor een afremming van het aantal zorgverstrekkers. Ik heb u de cijfers gegeven en u zult ook moeten toegeven dat dit niet kan blijven duren. Deze situatie is niet in het belang van de patient en niet in het belang van ons budget. *(Applaus)*

De voorzitter : Mevrouw Maximus heeft het woord.

Mevrouw L. Maximus *(op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, zoals de heer Valkeniers uitvoering heeft uiteengezet, wordt de nood aan de beheersing van het medisch aanbod in dit land door niemand meer betwist. Men kan daarvoor alleszins geen geldige argumenten meer aanrekenen. Wie dat nog wel doet, geeft blijk van een totaal gebrek aan inzicht in het functioneren van onze gezondheidszorg of is intellectueel oneerlijk en negeert opzettelijk de evidentie zelf.

Zoals wij zelf al herhaaldelijk hebben aangetoond, is het overaanbod in het systeem van vrijheid van therapie een gevaar voor de kwaliteit van de hulpverlening. Dat zou, los van de ontsparing van de uitgaven in de ziekteverzekering, op zich reeds een afdoende reden moeten

Maximus

zijn om onverwijld in te grijpen. De vrijwaring van de waardigheid van een beroep, dat van langsom meer het hoofd moet bieden aan problemen die de morele en ethische kwaliteiten van zijn beoefenaars zwaar op de proef stellen, is een plicht voor iedereen die verantwoordelijkheid draagt inzake opleiding en vorming. Het heeft mij dan ook gestoord dat in de talrijke debatten rond het thema numerus clausus, vooral in deze die in universitaire middelen werden gevoerd, het belang van de universiteit zelf primeerde.

Op sommige plaatsen was dat zo doorzichtig dat zelfs panelleden die tegen de numerus clausus pleitten daarover verbolgen waren en hun ongenoegen openlijk lieten blijken.

Naar mijn mening mag de toekomst van de maatschappelijke zekerheid, die de ruimst mogelijke solidariteit vereist, niet de dupe worden van het getouwtrek tussen de verschillende medische faculteiten.

De senaatscommissie voor de Sociale Aangelegenheden heeft tijdens een recente studieopdracht in Groot-Brittannië kunnen vaststellen dat een vorm van gepland aanbod werkzaam is. De British Medical Association bepaalt jaarlijks de globale behoeften en de behoeften per specialiteit, en de universiteiten verdeelen bij consensus en op basis van objectieve criteria het aantal studenten onder elkaar.

Dat systeem werkt ondanks de normale kleine tekortkomingen, eigen aan elke planning, blijkbaar tot ieders voldoening.

Ik betreur het dat deze formule van consensus tussen de universitaire verantwoordelijken in ons land heel moeilijk tot stand komt. Zij moeten zich er nochtans duidelijk van bewust zijn dat het uitblijven van een oplossing een tijdbom legt onder de maatschappelijke zekerheid. Elke dag uitstel verscherpt de communau-

taire tegenstellingen en geeft voer aan opportunisten om het onbegrip van de bevolking ten opzichte van de politieke besluitvorming aan te scherpen.

Ik ben geen onderwijspecialist en ik wil mij dan ook niet begeven op het gladde ijs van de keuze van de formule om het aantal geneeskundigen dat zich op de markt van de gezondheidszorg aanbiedt te verminderen. Ik zal me dan ook beperken tot het ondersteunen van de vraag spoed te zetten achter de onderhandelingen met de minister die bevoegd is voor het onderwijs in het andere landsgedeelte en tot een oproep aan de universitaire verantwoordelijken om het eigenbelang te laten varen en het belang van ons land en zijn bevolking te laten primeren.

Wij kunnen de numerus clausus echter niet loskoppelen van ingrepen op het vlak van het aantal geneesheren dat na een vast te stellen leeftijd actief blijft. De piramide zal ook van boven moeten worden afgetopt, maar dat behoort niet tot de bevoegdheid van de geïnterpelleerde minister. De noodzakelijke ingrepen zullen dus gecoördineerd met de federale minister van Volksgezondheid moeten gebeuren, en naar mijn gevoelen zo snel mogelijk.

De voorzitter : De heer Valkeniers heeft het woord voor een onderbreking.

De heer J. Valkeniers : Men moet geen mirakelen verwachten van een verplichte pensionering op 65-jarige leeftijd. Die 10 percent dokters verenigen nog minder dan 6 percent van alle prestaties. Er zit wel iets in die redenering, maar niet zoveel als sommigen wel denken.

De voorzitter : Mevrouw Maximus heeft het woord

Mevrouw L. Maximus : Er is evenwel de signaalfunctie. We moeten de jonge artsen niet laten wachten op het verdwijnen van een aantal mensen die een bepaalde leeftijd hebben

bereikt terwijl het merendeel van de goed geschoolde en competente werknemers ouder dan 56 jaar nu niet meer kunnen en mogen werken.

Hoe jammer het ook is, het is misschien de plicht van onze maatschappij om ook zelfstandig werkende mensen te verplichten (op een bepaalde leeftijd) met pensioen te gaan zodat iedereen op gelijke voet wordt behandeld.

De heer J. Valkeniers : Mij zal u niet moeten aanmoedigen om tijd te stoppen.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Het is uiteraard juist dat die maatregel geen grote rendabiliteit zal hebben, maar naar mening gaat het om het eerlijke beginsel. Als men jongeren de toegang tot een beroep moeilijk maakt, moet men de moed hebben om een leeftijdsgrens voor het uitoefenen van dat beroep vast te leggen, ook al gaat het om slechts 10 percent artsen en 6 percent van de prestaties. Die maatschappelijke moed moeten we dan echt opbrengen.

De voorzitter : De heer Bosman heeft het woord.

De heer R. Bosman (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, het probleem van een in verhouding tot de behoeften te groot aantal geneesheren is lange tijd alleen ter sprake gekomen in medische kringen. Geleidelijk is dit echter veranderd zodat we nu wel mogen stellen dat er in academische en politieke kringen een zekere consensus bestaat om maatregelen te nemen teneinde het aantal afgestudeerde artsen te beperken.

Die maatregelen zijn een dringende noodzaak geworden. Er zijn al te veel jaren verloren, rekening houdend met het feit dat het effect van de maatregelen zich pas zeven tot acht jaar later zal laten gevoelen.

In ons land is er momenteel één arts

Bosman

voor 225 Franstaligen en één arts voor 334 Vlamingen terwijl het Europees gemiddelde één arts bedraagt voor bijna 400 inwoners. Het is duidelijk dat het probleem nijpender is in Wallonië dan in Vlaanderen en dat eenzijdige maatregelen – waarbij alleen voor de universiteiten in Vlaanderen een numerus clausus voor geneeskunde zou worden ingevoerd en niet voor de Franstalige universiteiten – er alleen zullen toe leiden dat de wanverhoudingen in de sociale zekerheid in het nadeel van Vlaanderen eens te meer worden versterkt in plaats van verminderd.

De redenen voor het nemen van dringende maatregelen zijn bekend en ik zal ze zo bondig mogelijk samenvatten.

Ten eerste, het overschrijden van de opvangcapaciteit van de medische faculteiten leidt tot een minderwaardige vorming.

Ten tweede, naast onvoldoende mogelijkheden om ervaring op te doen tijdens de opleiding en de stage zal zich bij een aantal geneesheren hetzelfde fenomeen voordoen na het behalen van het eindexamen.

Ten derde, een te groot aantal artsen leidt tot overconsumptie en allerhande misbruiken van commerciële aard. Ook hier valt het op dat in Wallonië het groter overaanbod aan artsen gelijklopend is met het probleem van de overconsumptie.

Ten vierde, de geneeskundige opleiding is vrij duur voor de gemeenschap terwijl het diploma weinig of geen uitwijkmogelijkheden biedt in tegenstelling tot andere studierichtingen. Het is bijgevolg onverantwoord zware investeringen te doen in studies die noodzakelijkerwijze moeten leiden tot een groot aantal mislukkingen en ontgoochelingen.

Ten vijfde, door het bestaan van een numerus clausus in de ons omringende landen worden onze universiteiten overspoeld door studenten die in

eigen land worden geweigerd en hier – op onze kosten – komen studeren. In Antwerpen bestaat het eerste jaar geneeskunde nu al voor meer dan de helft uit Nederlanders.

Willen we betaalbare kwaliteitsgeneeskunde behouden, dan zijn er voldoende argumenten om de problemen dringend aan te pakken.

De financieringswijze van de medische faculteiten moet worden gewijzigd : het aantal studenten en afgestudeerden mag niet meer dezelfde determinerende rol spelen in de toekenning van de financiële middelen.

Het Vlaams Blok is van mening dat we dringend een numerus clausus moeten invoeren maar dat de medische faculteiten hierdoor niet mogen worden benadeeld.

Er blijft echter de vraag welke vorm van numerus clausus wij aanvaardbaar achten. Wij willen hierbij het beginsel van vrijheid van onderwijs niet opgeven. Elke jongere moet de kans krijgen om universitaire studies naar eigen keuze aan te vatten. Dat betekent dat iedereen bij de start gelijke kansen moet krijgen en dat de broodnodige selectie moet gebeuren volgens het beginsel van de bekwaamheid. De bekwaamheidsvoorwaarde is een nationalistisch principe bij uitstek. Door de bekwaamheidsvereiste wordt de competitiegeest aangewakkerd, en dat vinden wij goed.

Wij voelen dan ook veel voor het voorstel van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde die pleit voor het invoeren van een eerste oriëntatiejaar, geëvalueerd door een interuniversitaire examenjury. (*Onderbreking door de heer J. Valkeniers*)

Een vooraf door de overheid geprogrammeerd aantal geslaagden wordt dan toegelaten tot het tweede jaar geneeskunde. De overige geslaagden verliezen dat jaar niet maar kunnen uitwijken naar aanverwante richtingen.

Het raadgevend comité voor medische opleiding stelt voorop dat slechts één arts per jaar en per 15.000 inwoners zou mogen promoveren. Dat is ongeveer de helft van het huidige aantal afgestudeerden per jaar.

Wij hopen dat er snel een redelijke oplossing wordt uitgewerkt na grondig en noodzakelijk overleg op federaal en vooral op gemeenschapsniveau. Eenzijdige maatregelen zijn immers voor de Vlaamse Gemeenschap niet aanvaardbaar, tenzij op voorwaarde dat er een splitsing is naar de gemeenschappen toe van alle inkomsten en uitgaven in de hele gezondheidszorg. Pas dan zal de Vlaamse Gemeenschap een persoonsgebonden materie, zoals de gezondheidszorg, kunnen organiseren naar eigen inzichten en volgens eigen noden. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Appeltans heeft het woord.

De heer L. Appeltans (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, sta me toe aan te sluiten bij de interpellatie van de heer Valkeniers.

Wij delen de bekommernis die reeds door verschillende sprekers geuit werd omtrent de numerus clausus. In tegenstelling tot de heer Valkeniers, die het domein van de geneeskunde en alles daarrond vanuit de Volksunie-fractie steeds gemonopoliseerd heeft, ben ik geen medicus. U moet dus van mij geen medische diagnose verwachten.

Wij zijn er ons van bewust dat de eventuele beperking van het aantal studenten geneeskunde geen eenvoudig probleem is. Wij beschouwen het principe van de numerus clausus echter niet als uitgangspunt. Indien een numerus clausus overwogen wordt, moet dat een antwoord zijn op een aantal aanwezige wantoestanden. Wij moeten de feiten onder ogen durven zien. In vergelijking met de rest van Europa hebben wij te veel artsen en volgens de prognos-

Appeltans

ses zullen wij er nog meer verkrijgen, wat kostenverhogend zou werken.

In dit kader verwijs ik naar een vergadering van 4 maart 1993, in de commissie voor Onderwijs waar wij met de minister een uitgebreid onderhoud hadden over zijn verklaringen omtrent de numerus clausus. Het is mij toen opgevallen dat mevrouw Neyts verklaarde dat er volgens haar géén eenduidig verband bestaat tussen een hoog aanbod van zorgenverstrekkers en de medische overconsumptie. Om dit te staven, verwijst zij naar Nederland, waar veel minder artsen zijn, en waar het probleem van medische overconsumptie zich eveneens voordoet. Ik zou graag het standpunt van de VLD-fractie, een nog steeds groter wordende fractie, hieromtrent kennen.

Vlaanderen is overigens in Europa niet het enige land dat met het probleem van de numerus clausus kampt. Wij zouden binnen Europa een zo groot mogelijke eenvormigheid moeten nastreven, en ik verwijs in dat verband naar de enorme toevloed van Nederlandse studenten in Vlaanderen. Bovendien hebben we in eigen land ook nog te maken met het feit dat er in het zuiden veel meer artsen zijn dan in het noorden, nog al een scheeftekening ! De collega van de SP vertelde daarnet dat, indien we niet in staat zouden blijven dit probleem op te lossen, we een tijdbom onder de sociale zekerheid plaatsen, de zoveelste tijdbom dan ! Indien we dit en andere problemen in verband met de sociale zekerheid niet in overleg kunnen oplossen, moeten we als Vlamingen consequent zijn en de federalisering van de sociale zekerheid eisen.

Een ander punt dat mij zorgen baart, betreft de opleiding van de studenten geneeskunde. Door het overaanbod aan studenten zou de kwaliteit van de opleiding verminderen. Mocht dat waar zijn, dan meen ik dat de universiteiten die toch voor

de opleiding instaan, daar verantwoordelijk voor zijn. Het is hier al gezegd, de medische faculteiten moeten afstappen van de enge visie om zoveel mogelijk studiegebieden en studenten binnen te halen. Zij moeten bereid zijn het studietoelaanbod over Vlaanderen te verdelen. Kwaliteitsbewaking, ook voor de medische studies, is van het allergrootste belang. Het kan toch niet dat wij doorgaan met het afleveren van diploma's aan studenten geneeskunde van wie achteraf gezegd moet worden dat zij te weinig kans hebben gehad om te oefenen.

Tot slot nog een opmerking. De problemen van medische beroepen in het algemeen en de opleiding van huisartsen in het bijzonder, kunnen niet los gezien worden van andere beroepen waar men eveneens moeilijk aan de bak komt en waar ook geen gewaarborgd inkomen bestaat.

Zoals minister Van den Bossche pleit ik voor een globale benadering. Het probleem is veel ruimer dan dat van de numerus clausus alleen. Wij weten dat de minister zich bezighoudt met dit probleem en wij hopen dat hij ons vandaag zal antwoorden dat het dossier in positieve zin evolueert. Mochten wij uiteindelijk echter geen voldoening krijgen, dan zullen wij als Vlamingen onze verantwoordelijkheid moeten opnemen. (Applaus)

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Voorzitter, dames en heren, ik dank de interpellant en de overige sprekers voor de wijze waarop zij dit maatschappelijk belangrijk onderwerp hebben aangepakt.

Mijn verhaal over het overleg waar de heer Valkeniers naar verwees, zal treurig en eentonig zijn.

Ik heb in het Beknopt Verslag van de Senaat het antwoord van de toenmalige minister van Sociale Zaken, de heer Anselme, op de interpellatie

van de heer Valkeniers eufemistisch gezegd met enige verbazing, gewoon uitgedrukt, met groeiende verbazing gelezen.

Het is nuttig hier even te herinneren aan het verloop van dit dossier.

Op 16 maart 1993 reeds schreef ik een brief aan de toenmalige federale minister van Sociale Zaken, de heer Philippe Moureaux, waarin ik stelde bereid te zijn een systeem van numerus clausus voor studenten in de geneeskunde uit te werken onder volgende voorwaarden, ik citeer :

Ten eerste. Enkel als onderdeel van een geheel van maatregelen tot sanering van de ziekteverzekering en zeker niet als geïsoleerde maatregel. Zo moet mijns inziens, samen met instroombeperkingen, ook een eindeloopbaanregeling met leeftijds grens voor oudere artsen worden ingevoerd.

Ten tweede. De federale overheid en de gemeenschappen moeten een akkoord bereiken over de kwantitatieve gegevens van de artsenpopulatie, de gewenste evolutie van deze populatie en de daaruit voortvloeiende instroomquota voor studenten geneeskunde voor de beide gemeenschappen.

De quota moeten zo worden vastgesteld dat het huidige onevenwicht in de artsenpopulatie ten opzichte van de bevolkingscijfers in Vlaanderen en Wallonië wordt weggewerkt.

Ten derde. Gelijktijdige en gelijkaardige wijze van invoeren van numerus clausus in beide gemeenschappen en op punt stellen van een adequaat controlesysteem op de toepassing ervan. Einde citaat.

Ik legde er toen tevens de nadruk op dat dit standpunt besproken werd in en de goedkeuring kreeg van de bevoegde commissie van de Vlaamse Raad.

Op 12 juni 1993 vond een vergadering plaats tussen de federale minister van Sociale Zaken, de heer An-

Van den Bossche

selme, gemeenschapsminister Lebrun en mezelf.

Op deze vergadering werd, na een eerste gedachtenwisseling, waarbij ik opnieuw heb uiteengezet wat ik reeds had geschreven, afgesproken een werkgroep op te richten, bestaande uit vertegenwoordigers van de drie ministers om een gemeenschappelijk standpunt voor te bereiden vóór het parlementair reces.

Op 1 juli 1993 vergaderde deze werkgroep voor een eerste maal. Op deze vergadering bleek onder meer dat de Franse Gemeenschap geen voorstander is van een numerus clausus, maar wel van een ontradingscampagne en van een verhoogde selectie na een polyvalente kandidatuur.

Op deze vergadering bleek ook dat één van de grote moeilijkheden van een numerus clausus het vaststellen van de instroomquota zou zijn en dit zowel op rationeelwetenschappelijk vlak als op communautair vlak.

Afgesproken werd toen om op 14 juli 1993 opnieuw te vergaderen op basis van een nota die door het kabinet van minister Anselme zou worden opgesteld.

Er kwam geen nota en de vergadering werd door het kabinet van minister Anselme afgelast.

Na het antwoord van minister Anselme op de interpellatie van dokter Valkeniers werd, ondanks aankondiging van minister Anselme dat hij vlug resultaten wenste, bij mijn weten door hem geen enkel initiatief genomen.

Ik heb dan op 17 januari jongstleden opnieuw een brief gericht aan minister Anselme, waarin ik vooreerst schrijf dat de gevolgen van een eventuele numerus clausus op de financieringsmechanismen voor de universiteiten, waarnaar hij in zijn antwoord aan dokter Valkeniers verwijst, door de gemeenschappen, die

hiervoor exclusief bevoegd zijn, slechts kunnen worden ingeschat en aangepakt nadat er een akkoord is bereikt over de grond van de zaak. Ik schrijf echter dat ik mij niet verzet en perfect weet dat een akkoord over de grond van de zaak zal moeten gepaard gaan met een discussie over dat stuk van de financiering van de universiteiten.

Vervolgens heb ik hem herinnerd aan de afspraken die vroeger werden gemaakt en aan het verloop van dit dossier, zoals ik het zojuist heb beschreven.

Ik heb nogmaals bevestigd dat ik bereid blijf te zoeken naar een gemeenschappelijke oplossing voor deze moeilijke problematiek en heb erop aangedrongen dat hij onmiddellijk nieuwe initiatieven zou nemen om het overleg terug op gang te brengen alvorens maatregelen te nemen op federaal niveau.

Er kwam nog geen reactie op deze brief.

Ik heb nu ook reeds een afschrift van deze brief overgemaakt aan de nieuwe federale minister van Sociale Zaken, mevrouw Magda De Galan, waarin ik mijn verzoek herhaal om de besprekingen terug aan te vatten.

In zijn interpellatie verwijst dokter Valkeniers naar de studie van de heren Briot en Dercq.

Ik citeer op mijn beurt een passus uit de conclusies van deze studie : Om tot een inkrimping van de medische populatie te komen, zou het jaarlijkse aantal nieuwe artsen met bijna twee derde moeten worden verminderd, namelijk van 1.200 tot 400.

Een dergelijke vermindering is wellicht niet aanvaardbaar (het land zou aan twee faculteiten geneeskunde genoeg hebben). Ze is des te minder aangewezen daar zo'n geringe instroom van artsen tot een aanzienlijke veroudering van de medische populatie zou leiden.. . Einde citaat.

Zij bespreken eveneens het voorstel,

dat door dokter Valkeniers werd genoemd, van 350 artsen voor de Vlaamse Gemeenschap en 250 voor de Franse Gemeenschap. Het zou wel degelijk een aantal jaren duren vooraleer de verschillen zijn weggewerkt, maar er zou op zijn minst een mechanisme worden op gang gebracht om de verschillen weg te werken.

Hoe dan ook, het invoeren van een numerus clausus en het vaststellen van instroomquota is een complexe problematiek, die in dit land daarenboven zwaar wordt bemoeilijkt door de duidelijke communautaire verschillen. De conclusies van beide auteurs versterken mijn overtuiging dat de maatregelen voor instroombeperking van studenten geneeskunde van die aard moeten zijn dat ook de verschillen tussen Wallonië en Vlaanderen worden weggewerkt en dat zij gepaard moeten gaan met andere maatregelen, waaronder een eindeloopbaanregeling met leeftijdsgrens voor artsen.

Ik ben mij er wel van bewust dat slechts 10 percent van de artsen ouder is dan 65 jaar en dat zij geen 10 percent van de prestaties voor hun rekening nemen, maar het is niet meer dan rechtvaardig dat deze maatregel wordt genomen.

Een lichtpunt in de recente evolutie is dat het aantal eerstejaarsstudenten geneeskunde aan de Vlaamse universiteiten van 1.373 in 1992-1993 is gedaald tot 1.235 in 1993-1994. Dat is een vermindering van iets meer dan 10 percent, maar het is wellicht niet meer dan een tijdelijk verschijnsel en dus geen oplossing voor het probleem.

De discussie over de zorgenverstrekking in het algemeen en over de numerus clausus in het bijzonder heeft dus een – weliswaar tijdelijk – ont-radingseffect gehad.

Samen met een eindeloopbaanregeling met leeftijdsgrens zou deze vermindering van het aantal studenten op termijn al kunnen leiden tot een

Van den Bossche

vermindering van het aantal actieve artsen met ongeveer 15 percent.

Indien wij tot een akkoord zouden komen, moet binnen de eigen gemeenschap de discussie worden aangegaan met de universiteiten over de financiële situatie. Het is even duidelijk dat sommige universiteiten een ander discussiepunt zullen aanhalen, namelijk dat een faculteit geneeskunde slechts kan bestaan op voorwaarde dat er een minimum aantal studenten is ingeschreven. Ook dit knelpunt moet worden opgelost.

Deze discussies moeten worden aangegaan na raadpleging van de Vlaamse Interuniversitaire Raad in het verlengde van het afsprakengeheel met betrekking tot de numerus clausus. Het invoeren van beperkingen op de instroom van geneeskundestudenten kan ook niet los worden gezien van een globaal beleid inzake toegang tot het hoger onderwijs.

Zoals dokter Valkeniers reeds zei, moet dit hoe langer hoe meer in een Europese context worden geplaatst. De geïsoleerde positie van België in Europa op dat vlak is op termijn inderdaad niet houdbaar. Onder het Belgisch voorzitterschap werd deze problematiek besproken op de vergaderingen van de ministers bevoegd voor onderwijs. Een voor alle partijen bevredigend akkoord lijkt mij in de toekomst niet uitgesloten te zijn.

Tot besluit wil ik nogmaals bevestigen dat ik bereid ben maatregelen voor te bereiden om de instroom van studenten in de geneeskunde te beperken. Dit moet echter het voorwerp uitmaken van een eerlijk en diepgaand gesprek tussen de federale overheid en de gemeenschappen. *(Applaus)*

De voorzitter : Het woord is aan de interpellant.

De heer J. Valkeniers *(op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn duidelijk antwoord.

Bij de afwerking van het dossier schijnt echter helemaal geen duidelijkheid en beslistheid te bestaan.

Van de nationale minister is er geen nieuws. Bij mijn laatste interpellatie heb ik mevrouw Maximus, voorzitter van de commissie voor de Sociale Aangelegenheden, gezegd dat ik de indruk had dat zijn schoenen hem te groot waren. Anderen waren dezelfde mening toegedaan. Wellicht is dit de reden dat hij deze functie vandaag niet meer waarneemt.

Ik weet niet of dit een profetie was, vast staat echter dat wij nu te maken krijgen met minister De Galan, die alleszins getuigt van meer enthousiasme en die waarschijnlijk bereid zal zijn om de commissie aan het werk te zetten.

Het verwondert mij dat de Waalse minister terugkrabbelt. Hij doet een voorstel dat volgens u niets zal uithalen. Misschien kan u hem overtuigen aan de hand van cijfers.

Wat de universiteiten betreft, destijds werd geopteerd voor kleine universiteiten en werden de kandidaturen gedecentraliseerd.

Vandaag moeten wij toegeven dat dit problemen schept. Ik weet uit zeer goede bron dat de reden waarom er aan de universiteiten geen maatregelen zijn genomen de tegenstand van de kleinere faculteiten is. Zij maken de meerderheid uit binnen de raad en verzetten zich in blok tegen het uitvaardigen van maatregelen.

U wil dit in een algemene context plaatsen. Ik geloof dat de VLD daarvoor een voorstel heeft. Zij wil voor alle richtingen een toegangsexamen. Dat zou het probleem meer algemeen stellen. Er blijkt overeenstemming te bestaan, ook aan Franstalige kant, om een polyvalente eerste kandidatuur in te voeren.

Minister L. Van den Bossche : Daar is wel enige discussie over. Dit werd ook behandeld tijdens de discussie over grote of kleine universiteiten.

Het probleem met een polyvalente eerste kandidatuur is het verzet van de andere richtingen die er in een tweede kandidatuur op kunnen aansluiten. Zij stellen dat zij alleen het overschot krijgen en dat accepteren zij niet.

We moeten de twee pistes in ogen-schouw nemen. Ik sluit geen van beide uit. Er kan een examen komen na een polyvalente eerste kandidatuur of een toegangsexamen. Rekening houdend met de vrijheid om te kiezen waar men een cursus volgt, is het houden van een centraal examen een ander probleem. Het zou mij beangstigen indien men contingenten zou toekennen aan universiteiten.

De heer J. Valkeniers : Dat willen de kleintjes.

Minister L. Van den Bossche : Naar mijn mening zou dat niet juist zijn. Iedereen kan dan zijn eigen examen inrichten en zijn contingent halen. Een centraal examen lijkt mij beter. Als men dan toelating heeft om zijn studies voort te zetten, bestaat er een vrije keuze.

De heer J. Valkeniers : In de Angelsaksische landen heeft men de matriculation, een soort baccalaureaat na de humaniora. In het hele land krijgt iedereen dan hetzelfde examen. Men kan examen doen over een aantal algemene vakken en een aantal bijvakken. Volgens de behaalde uitslagen krijgt men dan een A, B of C-graad. De faculteit bepaalt dan zelf hoeveel men voor bepaalde hoofd- en bijvakken moet hebben gehaald om er binnen te mogen. Zo krijgt men van tevoren een selectie waarbij iedereen met gelijke kansen vertrekt. Sommige mensen moeten dan een jaar later examen gaan doen om die punten te halen. Bepaalde faculteiten willen bovendien de kandidaten eerst voor een jury brengen om hun motivatie en sociale vaardigheden te beoordelen. Op die basis wordt men dan tot de faculteit toegelaten, met inachtneming van de numerus clausus.

Valkeniers

Het is een feit dat er op dit ogenblik geen samenwerking is. Iedereen blijft op zijn standpunt staan.

Minister L. Van den Bossche : Het probleem is dat er geen discussie is. De confrontatie ten gronde tussen de Vlaamse en de Franstalige Gemeenschap kon niet eens doorgaan. Ik had wel laten aankondigen dat ik het voorstel van collega Lebrun niet aanvaard. Dit was immers de beste methode om een eerlijke verhouding N/F te omzeilen. Dat neem ik niet. Ik wil op federaal vlak geen nieuw onevenwicht creëren.

De heer J. Valkeniers : U loopt echter het gevaar dat het onevenwicht nog groter wordt en dat er niets gebeurt. Dat is ook met de verbrandingsoven in Brussel gebeurd. Iedereen wou saneren en er moest een vierde oven bijkomen. Men verzette zich en nu blijft de verbrandingsoven al vijf jaar langer zijn toxische stoffen uitspuwen terwijl er niets gebeurt. Hier hebben we hetzelfde probleem.

Minister L. Van den Bossche : Collega Valkeniers, we kunnen dit probleem van Vlaamse kant toch niet onder tafel vegen.

De heer J. Valkeniers : Mijnheer de minister, ik zeg niet dat u het pro-

bleem onder tafel moet vegen. Ik ben de mening toegedaan dat er nu reeds maatregelen moeten worden genomen. Het wegwerken van die ongelijkheid zal maar worden aanvaard als ze geleidelijk gebeurt. Drastische ingrepen zullen niet worden aanvaard.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer Valkeniers, dat heb ik altijd gezegd aan de opeenvolgende collega's. Ik ben voorstander van een controleerbaar systeem dat na een bepaalde tijd tot een evenwicht leidt. Als u voor een onmiddellijke ingreep pleit, dan kunnen de faculteiten geneeskunde aan Franstalige zijde gedurende een aantal jaren geen enkele student meer aanvaarden. Dat ware te gek. Ik wil wel garanties in een globaal akkoord.

Wanneer nu een deelakkoord wordt afgesloten, dan voorspel ik u dat over gelijke verhoudingen achteraf niet meer genegocieerd zal kunnen worden.

De heer J. Valkeniers : Mijnheer de minister, ik zou me tot slot willen verheugen over het feit dat u nu een gesprekspartner zal kunnen ontmoeten op federaal niveau en dat de vergaderingen van de werkgroepen tussen de kabinetten zullen plaatsvinden.

Ik hoop dat men probeert een oplos-

sing te bereiken. Iedereen weet dat er een compromis uit de bus moet komen. Dat is onvermijdelijk, want er zijn drie verschillende instellingen bij de zaak betrokken. Belangrijk is dat er gepraat wordt en dat men ons niet met een kluitje in het riet blijft sturen. Er moet een einde komen aan het pingpongspel.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? *(Nee)*

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.00 uur.*
